

Rusta och matcha

Vad händer hos privata leverantörer av arbetsmarknadsinsatser?

Martin Lundin

Kristina Sibbmark

Martin Söderström

Rusta och matcha

Vad händer hos privata leverantörer av
arbetsmarknadsinsatser?^a

av

Martin Lundin^b, Kristina Sibbmark^c och Martin Söderström^d

2024-04-04

Sammanfattning

I Rusta och matcha anordnar leverantörer fristående från Arbetsförmedlingen arbetsmarknadspolitiska insatser för många arbetssökande som har stora svårigheter att få ett jobb på egen hand. I den här rapporten kartlägger vi Rusta och matcha utifrån en omfattande enkät med ett stort antal deltagare. Vi studerar leverantörsvalet, innehållet i insatserna och deltagarnas uppfattningar om hur tjänsten fungerar. Den övergripande bilden utifrån deltagarnas perspektiv är att Rusta och matcha fungerar relativt väl. Över två tredjedelar menar att mängden möten är lagom, att insatserna är anpassade efter deras behov och att motivationen och kunskaperna om att söka jobb har ökat. Däremot är det ca en tredjedel av deltagarna som inte har möten med handledarna i den utsträckning de har rätt till. De organiserade aktiviteterna i tjänsten uppgår till ca 6 timmar i veckan. Vi hittar bara små skillnader i svar mellan arbetssökande som befinner sig i tjänstens olika nivåer, däremot finns en hel del större variationer mellan olika deltagargrupper som i vissa aspekter kan betraktas som problematiska.

---

^a Vi vill tacka de arbetssökande som tagit sig tid att besvara den enkät som vi har genomfört inom ramen för den här studien, samt Arbetsförmedlingen som hjälpt till vid urvalsdragning och administration av enkäten. Ett stort tack även till Helge Benmarker, Magnus Rödin, Olof Rosenqvist och deltagare på seminarium vid IFAU som bidragit med värdefulla kommentarer.

^b IFAU, e-post: martin.lundin@ifau.uu.se

^c IFAU, e-post: kristina.sibbmark@ifau.uu.se

^d IFAU, e-post: martin.soderstrom@ifau.uu.se

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Rusta och matcha och Jobb- och utvecklingsgarantin	7
2.1	Rusta och matcha – reglerna för programmet.....	7
2.2	Innehållet i matchningstjänster – tidigare erfarenheter.....	11
2.3	Jobb- och utvecklingsgarantin	13
3	Om enkätundersökningen	15
3.1	Urval och datainsamling	15
3.2	Svarsfrekvens och bortfallsanalys	17
3.3	Materialets tillförlitlighet.....	19
3.4	Deltagarsammansättning	20
3.5	Kort om analysmetoder	22
4	Val av leverantör	24
4.1	Informationen och valet.....	24
4.2	Vad är viktigt när deltagarna väljer leverantör?	30
4.3	Sammanfattning.....	31
5	Tiden i Rusta och matcha	32
5.1	Kontakter med handledaren.....	32
5.2	Aktiviteter.....	39
5.3	Jobbsökande	46
5.4	Utbildning som mål	50
5.5	Sammanfattning.....	51
6	Är deltagarna nöjda?.....	52
6.1	Lagom mycket kontakter och möten?.....	53
6.2	Är aktiviteterna väl anpassade till deltagarna?	57
6.3	Har tiden i Rusta och matcha varit utvecklande?	60
6.4	Förtroende.....	61
6.5	Sammanfattning.....	65
7	Avslutande diskussion	65
	Referenser	69
	Bilaga. Extra tabeller och figurer.....	71

1 Inledning

En stor del av den svenska arbetsmarknadspolitiken bedrivs idag i praktiken i regi av fristående leverantörer snarare än av den offentliga Arbetsförmedlingen. Utvecklingen mot mer privata aktörer i arbetsmarknadspolitiken har pågått under en lång tid (Lundin 2011) och fick en extra skjuts genom Januariavtalet 2019 då Socialdemokraterna, Miljöpartiet, Centerpartiet och Liberalerna enades om att Arbetsförmedlingen skulle reformeras och att ett nytt system skulle utvecklas där fristående leverantörer hjälper arbetssökande till arbete (Benmarker m.fl. 2021). Som en följd av avtalet har Arbetsförmedlingen tagit fram en matchningstjänst benämnd *Rusta och matcha* som riktas till arbetssökande som är, eller riskerar att bli, långtidsarbetslösa. Arbetsförmedlingen har fortfarande myndighetsansvaret, men de fristående leverantörerna ansvarar för innehållet i tjänsten. I december 2023 deltog nästan 60 000 personer i *Rusta och matcha*, vilket kan sättas i relation till de 170 000 arbetssökande som sammantaget deltog i olika typer av program och insatser inom ramen för den svenska arbetsmarknadspolitiken vid samma tidpunkt.¹

Än så länge är kunskapen om vad *Rusta och matcha* innebär i praktiken knapphändig. Det saknas på flera viktiga punkter systematiska analyser av hur olika delar av systemet med fristående leverantörer har fungerat. Syftet med den här rapporten är att bidra med sådan kunskap utifrån en enkät med ett stort antal deltagare. Studien kan utgöra ett underlag när framtida beslut fattas om hur insatser för långtidsarbetslösa ska utformas.

Arbetsförmedlingen upphandlar matchningstjänsten från omkring 150 leverantörer genom lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV). Ett statistiskt profileringsverktyg, ett bedömningsstöd, används av arbetsförmedlare och ligger till grund för beslut om vilka arbetssökande som kan komma i fråga för tjänsten. Med bedömningsstödet skattar förmedlarna de arbetssökandes jobbchanser. Enkelt uttryckt är tanken att sökande med goda förutsättningar på arbetsmarknaden ska klara sig på egen hand och inte hänvisas till *Rusta och matcha*. Arbetssökande som står väldigt långt från arbetsmarknaden, till exempel personer med behov av rehabiliterande och arbetsförberedande åtgärder, ska inte heller övergå till de fristående leverantörerna. För sökande mellan dessa positioner, som ofta är långtidsarbetslösa, är matchningstjänsten det som huvudsakligen står till buds.

Den statistiska profileringen delar också in de arbetssökande i tre grupper (nivå A, B och C) utifrån skattade jobbchanser, och deltagarna väljer på egen hand vilken leverantör de vill gå till. Storleken på leverantörens ekonomiska

---

¹ Se Arbetsförmedlingens statistik på www.arbetsformedlingen.se; uppgifter hämtade 2024-01-31.

ersättning avgörs av vilken grupp den sökande tillhör, där nivå A (deltagare med bäst förutsättningar) ger minst betalt och nivå C (deltagare med sämst förutsättningar) ger mest. En betydande del av leverantörsersättningen är prestationsbaserad och styrs därmed av hur det går för den arbetssökande. Leverantören har stor frihet att bestämma vilka insatser som ska användas och tjänsten pågår i upp till 12 månader. Deltagare i Rusta och matcha kan när som helst byta leverantör.

I rapporten fokuserar vi på tre aspekter av Rusta och matcha. För det första undersöker vi *leverantörsvalet*. Det individuella valet av leverantör är en central del av systemet. Om det saknas information eller om deltagarna tycker att det är svårt att göra genomtänkta val utmanas en av grundbultarna i valfrihetssystemet. Därför studerar vi hur valet går till, vad som har varit viktigt för de arbetssökande vid leverantörsvalet och i vilken grad de tycker att det har varit möjligt att göra informerade val.

För det andra tittar vi på *innehållet i tjänsten*. Vad gör de sökande hos de fristående leverantörerna? Eftersom insatserna bedrivs hos en mängd olika privata aktörer med stor frihet i sitt arbete är det svårt att veta vad tjänsten består av i realiteten.² Hur arbetar leverantörerna? Hur går exempelvis kontakterna mellan arbetssökande och handledare till? Vilka aktiviteter tar sökande del av? Målet är att bidra med kunskap om vad arbetsmarknadsinsatser i privat regi de facto innehåller.

För det tredje undersöker vi *vad deltagarna tycker om den hjälp de får*. Är kontakten med handledarna hos de fristående leverantörerna tillräcklig och har deltagarna förtroende för sina handledare? Är insatserna anpassade till den enskildes behov och tycker deltagarna att deras ställning på arbetsmarknaden har stärkts? Deltagarnas perspektiv behöver givetvis inte säga något om vilka effekter Rusta och matcha har eller om tjänsten är effektiv, men de kan ändå bidra med värdefulla insikter om hur insatsen har fungerat. Om det till exempel finns tydligt negativa upplevelser bland deltagarna riskerar systemets legitimitet att urholkas.

En beskrivning av Rusta och matcha kan göras på olika vis. Det finns många intressanta frågor att ställa, och olika jämförelser och analyser av specifika grupper är möjliga att genomföra. För att göra studien hanterbar är det emellertid nödvändigt att göra någon typ av avgränsning. Därför undersöker vi i den här rapporten primärt dels den generella bilden, dels likheter och skillnader mellan deltagarnas svar utifrån vilken nivå (A, B eller C) de har sorterats in i av

---

² Leverantörerna ska varje månad rapportera deltagarnas aktiviteter till Arbetsförmedlingen i så kallade periodiska rapporter. Arbetsförmedlingen (2023b) och Benmarker m.fl. (2021) har gjort vissa analyser av dessa data. Materialet är dock begränsat och har en del kvalitetsproblem, vilket motiverar ytterligare studier på andra data för att komplettera bilden.

profileringen. Nivåindelningen är central i matchningstjänsten, då den är tänkt att fånga hur långt från arbetsmarknaden den arbetssökande står och således även avgör ersättningen till de privata utförarna. Ersättningen skiljer sig ganska mycket åt, eftersom uppdraget är svårare i de fall deltagarna står långt från arbetsmarknaden. Från statens sida vill man inte att de svagare deltagarna ska prioriteras ned, snarare tvärtom. Det är därför ersättningen varierar. Mot denna bakgrund är det viktigt att ta reda på hur Rusta och matcha ser ut i nivå A, B och C. Vi analyserar enkätmaterialet även från andra angreppsvinklar, men av praktiska skäl lämnar vi till framtida studier att gräva djupare i många intressanta frågor.

Enkäten som rapporten bygger på genomfördes under hösten 2022 med deltagare i Rusta och matcha. Vi genomförde även en liknande enkät med deltagare i *Jobb- och utvecklingsgarantin* (JOB). Deltagarna i JOB utgörs av långtidsarbetslösa personer; i normalfallet anvisas en arbetssökande till JOB när ersättningsdagarna (300) med arbetslöshetsersättning tagit slut. Programmet kan innehålla olika arbetsmarknadspolitiska insatser i olika kombinationer. Det är också möjligt att ta del av tjänster från externa leverantörer, exempelvis inom ramen för Rusta och matcha. Hela 75 procent av deltagarna i Rusta och matcha är inskrivna i JOB (se avsnitt 3.4). För många arbetssökande i Rusta och matcha är därmed det närmast relevanta alternativet att kvarstå i JOB och delta i Arbetsförmedlingens andra insatser. I rapporten använder vi därför svaren från JOB-deltagarna som en jämförelse, som en strategi för att få perspektiv på svaren från deltagarna i Rusta och matcha. Det är dock viktigt att betona att svaren från JOB-gruppen inte representerar hur svaren skulle ha sett ut i gruppen som går i Rusta och matcha om de inte hade anvisats till tjänsten, eftersom det handlar om delvis olika grupper med delvis olika behov.

Det finns en hel del forskning om privata aktörer inom arbetsmarknadspolitik, såväl från Sverige som från andra länder. Från ett teoretiskt perspektiv har ett system med privata leverantörer både för- och nackdelar. Därför är det viktigt med empiriska analyser av hur specifika lösningar med privata utförare fungerar i praktiken. På den potentiellt positiva sidan kan man exempelvis tänka sig att privatisering leder till ökad valfrihet och självbestämmande för den arbetssökande, och att konkurrensen medför stärkta incitament till innovation, förbättrad kvalitet och lägre kostnader. På minussidan finns bland annat risker för kortsiktiga lösningar och olika typer av manipulation från de privata aktörernas sida, att ekonomiska medel går till vinst snarare än till verksamheten, och att kostnaderna för att skriva kontrakt och genomföra kontroller blir stora. För utförligare diskussioner och översikter av forskningslitteraturen, se till exempel Crépon (2018) och Lundin (2011).

Det finns svenska studier som tyder på att deltagare hos fristående aktörer får mer omfattande insatser och är mer nöjda med den hjälp som de får än arbetsökande som är hos den offentliga Arbetsförmedlingen (se t.ex. Martinson och Sibbmark 2010). Samtidigt är det sammantagna intrycket från den hittillsvarande forskningen att det inte finns någon skillnad mellan privata och offentliga utförare när det handlar om hur snabbt arbetsökande kommer i arbete (se t.ex. Crépon 2018). Det går således inte att slå fast att ett system med fristående aktörer skulle vara mer ändamålsenligt. Detta är en slutsats som delas av Arbetsmarknadsutredningen i sitt slutbetänkande från 2019 (SOU 2019:3). Det finns också ett fåtal nya studier som specifikt har analyserat Rusta och matcha. Vi återkommer till dessa i avsnitt 2.2, men två slutsatser i Benmarker m.fl. (2021) har haft direkt betydelse för hur vi har valt att lägga upp den här studien: kunskapen om vad som händer i matchningstjänsten är liten och det finns oklarheter om hur väl nivåindelningen som Arbetsförmedlingens profileringsverktyg genererar har fungerat.

Vi redovisar en mängd resultat i rapporten. I löpande sammanfattningar (avsnitt 4.3, 5.5 och 6.5) och i avslutningen (avsnitt 7) sammanställs de huvudsakliga iakttagelserna, men redan här kan några resultat noteras: Den övergripande bilden från enkäten är att Rusta och matcha fungerar ganska väl. De flesta deltagarna är också nöjda. Det finns dock en del variationer i materialet och mer problematiska aspekter. Vi finner till exempel att omkring en tredjedel av deltagarna inte får det obligatoriska individuella utvecklingsmötet så ofta som de enligt regelverket ska ha. Ett annat tydligt resultat är att nivåindelningen (A, B och C) i tjänsten har väldigt liten betydelse för hur enkätsvaren fördelar sig. Givet att nivåindelningen är central i Rusta och matcha är resultatet förvånande. Analyserna visar vidare att det finns stora skillnader mellan olika grupper av deltagare som inte kopplar till nivåindelningen. Framför allt ser vi att arbetsökande som är födda utanför Norden är mindre aktiva vid valet av fristående leverantör, får mer omfattande insatser, är nöjdare med vad de får och vill ha (ännu) mera hjälp. Utbildning spelar också roll; högutbildade får mindre hjälp och är mer kritiska, samtidigt som de högutbildade i högre grad än andra gör egna val av leverantör och söker arbeten aktivt. En annan grupp av arbetsökande att nämna är de med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. I flera dimensioner avviker deras svar genom att vara mer negativa till matchningstjänsten. Personer med en funktionsnedsättning, liksom kvinnor, tycks dessutom i genomsnitt få mindre omfattande insatser enligt enkätsvaren.

2 Rusta och matcha och Jobb- och utvecklingsgarantin

I det här avsnittet beskriver vi hur Rusta och matcha är utformat och presenterar kortfattat resultat från tidigare studier av matchningstjänsten. Vi går även översiktligt igenom hur Jobb- och utvecklingsgarantin (JOB) är uppbyggd, eftersom enkätresultat från arbetssökande inskrivna i JOB används som en referenspunkt i analysen.

2.1 Rusta och matcha – reglerna för programmet

Rusta och matcha är en matchningstjänst vid Arbetsförmedlingen som utförs av fristående leverantörer. Tjänsten infördes på försök i 32 kommuner under 2020 som en del av den reformering av Arbetsförmedlingen som aviserades 2019. Under 2021 rullades Rusta och matcha ut i hela landet i tre etapper.³ Målet med tjänsten är att deltagaren ska komma i arbete eller utbildning på kortast möjliga tid. En arbetssökande kan delta i Rusta och matcha i högst 12 månader.⁴

2.1.1 Målgrupp och nivåindelning

Målgruppen för Rusta och matcha bestäms utifrån hur svårt den arbetssökande förmodas ha att hitta ett jobb. Arbetssökande som har relativt goda jobbchanser och kan förväntas kunna hitta arbete utan stöd ska inte anvisas till tjänsten, och personer som har mycket dåliga förutsättningar att hitta jobb, och till exempel är i behov av rehabiliterande och arbetsförberedande insatser, ska inte heller anvisas till tjänsten.

För att avgöra vem som ingår i målgruppen för Rusta och matcha använder arbetsförmedlare ett statistiskt profileringsverktyg, ett bedömningsstöd.⁵ Utifrån en stor mängd bakgrundsvariabler skattar profileringsverktyget arbetssökandes jobbchanser. Den statistiska modellen som verktyget utgår ifrån bygger på AI

---

³ När Rusta och matcha infördes i ett leveransområde ersatte den matchningstjänsten *Stöd och matchning* (STOM).

⁴ Det första beslutet omfattar 6 månader, vilket sedan kan förlängas i ytterligare 6 månader. Under tiden i tjänsten får deltagaren ersättning från Försäkringskassan i form av aktivitetsstöd, utvecklingsersättning eller etableringsersättning, beroende på vad deltagaren har rätt till.

⁵ Statistisk profilering har i olika versioner använts av svenska arbetsförmedlare sedan 2012; se till exempel Assadi och Lundin (2018) och Arbetsförmedlingen (2021c) för analyser av en föregångare till det bedömningsstöd som används idag. En ofta förekommande slutsats i den internationella litteraturen om statistisk profilering är att statistiska verktyg i genomsnitt är mer pricksäkra än handläggares bedömningar. Däremot kan det finnas andra problematiska aspekter relaterade till bedömningsstöden. van den Berg m.fl. (2023) använder tyska data för att utvärdera om AI, de arbetssökande själva eller arbetsförmedlare är bäst på att förutsäga arbetslöshetstider. Deras slutsats är att AI-verktyg ofta är träffsäkrast, men att det allra bästa är att kombinera metoderna.

(s.k. *machine learning*) och tar bland annat hänsyn till egenskaper hos den arbetssökande (t.ex. kön, ålder och utbildning) och dennes historik av arbetslöshet, samt lokala arbetsmarknadsförhållanden. De exakta gränserna som definierar vem som ska hänvisas till Rusta och matcha har ändrats vid flertalet tillfällen⁶, men under långa tider har målgruppen främst varit arbetssökande inskrivna i något av programmen JOB, Jobbgarantin för ungdomar (UGA) eller Etableringsprogrammet.

Ett statistiskt profileringsverktyg kan inte fatta det slutliga beslutet om anvisning till Rusta och matcha, det måste en arbetsförmedlare göra. Ambitionen har dock hela tiden varit att profileringsverktygets utfall ska vara styrande. I praktiken kan inte en förmedlare anvisa till Rusta och matcha om verktyget inte givit ett sådant utfall. Däremot kan en förmedlare välja att inte anvisa till tjänsten även om utfallet från profileringen säger så. Tidigare studier har visat att det är ganska vanligt att förmedlare använder den möjligheten (Benmarker m.fl. 2021).

Ett viktigt inslag i lanseringen av Rusta och matcha var att ersättningen till leverantörerna i större utsträckning än i tidigare matchningstjänster skulle vara resultatbaserad och differentierad efter deltagarnas förutsättningar. Tjänsten har därför delats in i tre nivåer (A–C) där de som står närmast arbetsmarknaden hamnar i nivå A och de längst bort från arbetsmarknaden i nivå C. Samma profileringsverktyg som används för att definiera målgruppen för Rusta och matcha används för att fördela de arbetssökande över nivåerna.

Ersättningen till leverantörerna består av grundersättning, resultatersättning och en så kallad snabbhetspremie. Grundersättningen är en löpande ersättning som leverantören får så länge den arbetssökande är hos leverantören. Resultatersättningen utbetalas till leverantören om den arbetssökande kommer i jobb eller utbildning givet vissa kriterier.⁷ Snabbhetspremien motsvarar kvarvarande grundersättning under anvisningsperioden (12 månader). Det betyder att en individ som kommer i arbete efter 8 månader i Rusta och matcha ger 4 månaders grundersättning i snabbhetsbonus till leverantören.⁸

---

⁶ Arbetsförmedlingen (2023b) redovisar vilka villkor för anvisning till Rusta och matcha som gällt vid olika tidpunkter ("fönster"). De allra flesta arbetssökande som ingår i vår undersökning har anvisats till matchningstjänsten i fönster 4. De som deltagit i tjänsten riktigt länge (ca 300 dagar eller längre) anvisades dock under slutet av fönster 3. Regelskillnaderna mellan dessa två fönster var små.

⁷ För att erhålla resultatersättning för arbete ska den arbetssökande ha påbörjat reguljärt eller subventionerat arbete senast två månader efter tjänstens slut, och arbetet ska ha en varaktighet om minst fyra månader. För att få resultatersättning för utbildning ska den arbetssökande ha påbörjat en CSN-berättigande utbildning senast två månader efter att Rusta och matcha har avslutats, och utbildningen ska vara i minst fyra månader.

⁸ Om den arbetssökande byter leverantör övergår grundersättningen till att betalas ut till den nya leverantören, som också är den som får ta del av eventuell resultatersättning.

Ersättningen till leverantörerna är högst i nivå C där målgruppen ska stå längst från arbetsmarknaden och lägst i nivå A där de arbetssökande ska ha störst jobbchanser (se Tabell 1). Det gäller både grundersättningen (1 980 kronor per månad i nivå C och 1 210 kronor i nivå A) och resultatersättningen (38 000 kronor i nivå C och 20 300 kronor i nivå A). I syfte att kunna studera ersättnings-systemets betydelse för hur leverantörerna jobbar har Arbetsförmedlingen valt att i nivå B variera andelen av ersättningen som är resultatbaserad mellan olika leveransområden. De två varianterna benämns B1 och B2 i Tabell 1 (Arbetsförmedlingen 2021a). I vår studie gör vi dock ingen skillnad på nivå B1 och B2.

Tabell 1 Ersättningar till leverantörer i Rusta och matcha, kronor

Ersättningstyp	Nivå A	Nivå B, Modell 1	Nivå B, Modell 2	Nivå C
Grundersättning per månad	1 210	1 364	1 650	1 980
Resultatersättning	20 300	32 400	25 000	38 000

2.1.2 Val av leverantör

När Arbetsförmedlingen anvisat en arbetssökande till Rusta och matcha ska deltagaren välja en leverantör. Informationen om leverantörerna som tillhandahålls är förhållandevis begränsad. På Arbetsförmedlingens hemsida kan den arbetssökande söka efter leverantörer utifrån ort, yrkesinriktning, språk, sökradie och leverantörsnamn. Där finns också en presentationstext där leverantören berättar hur de arbetar och vilka kompetenser de besitter. På leverantörernas hemsidor finns ytterligare information där leverantörerna marknadsför sig. Här finns ofta omdömen från tidigare deltagare och från andra tjänster. I *Stöd och matchning* (STOM), en tidigare matchningstjänst vid Arbetsförmedlingen, fanns ett ratingssystem där Arbetsförmedlingen gav leverantörerna ett betyg utifrån hur väl leverantörerna lyckades med sitt uppdrag. Leverantörer med höga betyg använder detta i sin marknadsföring på hemsidan. Ett ratingssystem finns numera även i Rusta och matcha, men det hade inte införts nationellt när de arbetssökande som deltar i vår enkät gjorde sina val.

Enligt regelverket får Arbetsförmedlingen och arbetsförmedlarna inte påverka de arbetssökandes val av leverantör. Om den arbetssökande inte kan välja själv tilldelas deltagaren en leverantör av Arbetsförmedlingen. Deltagaren placeras då hos den leverantör som finns närmast hemmet enligt en så kallad närhetsprincip (Arbetsförmedlingen 2021a).

När den arbetssökande valt leverantör meddelas detta till Arbetsförmedlingen som informerar leverantören. Leverantören kan då inte tacka nej till den arbetssökande.⁹ Efter att leverantören fått information om att en deltagare ska börja kallas den arbetssökande till ett första möte med en handledare där planeringen för stöd och aktiviteter påbörjas (Benmarker m.fl. 2021). Den arbetssökande har rätt att byta leverantör om hen inte är nöjd med stödet.

2.1.3 Innehållet i tjänsten

I jämförelse med tidigare matchningstjänster är innehållet i Rusta och matcha i mindre utsträckning reglerat. Det betyder att leverantörerna har förhållandevis stor frihet att utforma stödet till de arbetslösa. Det finns emellertid vissa insatser som alla deltagare ska få och aktiviteter som inte är tillåtna i tjänsten (Arbetsförmedlingen 2021a).

Till de obligatoriska insatserna hör (i) kartläggning, planering av stöd och aktiviteter samt uppföljning, (ii) individuellt utvecklingsmöte och (iii) individuellt anpassat stöd. Kartläggning och planering innefattar bland annat att en individuell utvecklingsplan ska upprättas. Alla deltagare ska få en individuell utvecklingsplan som visar vilka aktiviteter deltagaren ska genomföra. Utvecklingsplanen ska omfatta hela deltagarens arbetsutbud. Individuellt utvecklingsmöte (enskilt) betyder minst 30 minuters möte med varje deltagare minst en gång var fjortonde dag, antingen fysiskt eller på distans.¹⁰ Individuellt anpassat stöd innebär att leverantören varje vecka, för varje deltagare, ska planera och tillhandahålla minst en aktivitet som genomförs vid ett fysiskt möte (utöver det individuella utvecklingsmötet). Alla aktiviteter i tjänsten kan således inte ske på distans eller att deltagaren gör dem på egen hand.

Det individuellt anpassade stödet och de aktiviteter som planeras kan vara varierande karaktär. De valbara aktiviteter som leverantören erbjuder måste dock vara tillåtna enligt det arbetsmarknadspolitiska regelverket och förenliga med de krav som följer om deltagaren är inskriven i ett annat arbetsmarknadspolitiskt program samtidigt som Rusta och matcha (JOB, UGA eller Etableringsprogrammet). De valbara aktiviteter som anges av Arbetsförmedlingen (2021a) är:¹¹

---

⁹ Leverantören kan dock ange ett kapacitetstak som motsvarar ett maximalt antal deltagare som kan tas emot i tjänsten samtidigt (Arbetsförmedlingen 2021a).

¹⁰ Det första individuella utvecklingsmötet med deltagaren ska genomföras som ett fysiskt möte. Efterföljande individuella utvecklingsmöten ska minst en gång var fjärde vecka genomföras som ett fysiskt möte. I spåren av coronapandemin har dock Arbetsförmedlingen i vissa fall tillåtit digitala kontakter i stället för fysiska möten.

¹¹ I april 2023 infördes *Rusta och matcha 2*, som innebar en del förändringar av reglerna. Bland annat sattes ett maxtal för antalet deltagare per handledare och kortare utbildning togs bort som valbar aktivitet (Arbetsförmedlingen 2023a).

- Kartläggning
- Information om arbetsmarknaden
- Praktiskt stöd kopplat till jobbsökande
- Kontakter med arbetsgivare eller andra relevanta aktörer
- Motiverande samtal
- Studie- och yrkesvägledning
- Kortare utbildningar
- Hälsofrämjande åtgärder
- Insatser för att stärka deltagarens digitala kompetens
- Stärkt språkstöd

Deltagarna kan inte få rehabilitering, terapeutiskt stöd eller utredning av arbetsförmåga inom tjänsten. De kan heller inte få stöd inför start av eget företag. Däremot kan de få delta i vissa andra arbetsmarknadspolitiska insatser samtidigt som Rusta och matcha. Det kan exempelvis handla om praktik, yrkeskompetensbedömning eller validering. Sådana insatser kan deltagaren få under maximalt tre månader.

Det finns inte några skillnader i hur innehållet i tjänsten regleras i de tre nivåerna (A, B och C). Tanken är att då ersättningen är differentierad mellan nivåerna kommer det skapas drivkrafter för leverantörerna att ge ändamålsenligt stöd till samtliga arbetssökande. Det betyder i praktiken att vi förväntar oss mer omfattande insatser till arbetssökande i nivå C.

2.2 Innehållet i matchningstjänster – tidigare erfarenheter

Rusta och matcha är en av flera matchningstjänster som Arbetsförmedlingen arrangerat. Mellan 2014 och 2021 fanns exempelvis tjänsten STOM. Dessförinnan fanns till exempel jobbcoacher, etableringslotsar och inom JOB, som funnits sedan 2007, har liknande tjänster erbjudits. I det här avsnittet redogör vi för tidigare erfarenheter av innehållet i matchningstjänster, först för Rusta och matcha, och sedan för andra relevanta tjänster.

2.2.1 Rusta och matcha

Arbetsförmedlingen har följt upp Rusta och matcha sedan införandet. Uppföljningarna visar att den vanligaste aktiviteten i tjänsten har varit ”hitta och söka jobb”, samt andra typer av jobbsökaraktiviteter. Mest tid har deltagarna lagt på individuella möten med sin handledare, praktiskt stöd och kontakter med arbetsgivare och andra relevanta aktörer; i genomsnitt totalt ca 4–8 timmar per

månad enligt Arbetsförmedlingens bedömning¹² (Arbetsförmedlingen 2022b; Arbetsförmedlingen 2023b). Merparten av deltagarna har enligt uppföljningarna en relativt positiv bild av tjänsten, där till exempel 80 procent menar att stödet från leverantören har ökat deras möjligheter att få ett jobb eller börja studera och 80 procent är nöjda med bemötandet från leverantören (Arbetsförmedlingen 2022b).¹³

Arbetsförmedlingen har även följt upp övergångar till arbete och studier för deltagare i tjänsten. Andelen deltagare som börjar jobba eller studera är 33 procent, där övergång till arbete är absolut vanligast (Arbetsförmedlingen 2023b). Det finns dock stora skillnader mellan olika grupper av arbetssökande. Det går sämre för äldre jämfört med yngre, för utrikes födda kvinnor jämfört med utrikes födda män, för de som saknar jämfört med de som har avslutad gymnasieutbildning, för de med längre jämfört med kortare inskrivningstid på Arbetsförmedlingen samt för de som har jämfört med de som inte har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Stödet som de arbetsökande får är jämnt fördelat mellan olika typer av arbetssökande och mellan nivåerna (Arbetsförmedlingen 2023b).

I IFAU:s tidigare studie av Rusta och matcha (Bennmarker m.fl. 2021) kunde vi se att praktiskt stöd kopplat till jobbsökande var den vanligaste aktiviteten i tjänsten. Kontakter med arbetsgivare och andra relevanta aktörer, samt studie- och yrkesvägledning var också vanligt förekommande aktiviteter. De register som uppgifterna bygger på är emellertid inte helt tillförlitliga. Därför är det svårt att avgöra om deltagarna fick det stöd de hade rätt till. Det verkade dock som att deltagarna inte fick träffa sin handledare i den utsträckning de skulle enligt regelverket (Bennmarker m. fl. 2021).

2.2.2 Andra matchningstjänster

Matchningstjänster som sker i regi av privata utförare har använts av Arbetsförmedlingen för andra målgrupper i andra sammanhang. Under 2007–2008 genomfördes bland annat en försöksverksamhet med privata arbetsförmedlingar i ett mindre antal kommuner. Slumpvis utvalda ungdomar, funktionshindrade och utrikes födda fick möjlighet att under 3–6 månader få stöd av en privat förmedling i stället för hos Arbetsförmedlingen. Bennmarker m.fl. (2013) visar att arbetssökande hos de privata aktörerna hade tätare kontakt med sin förmedlare samt deltog oftare i jobbsökaraktiviteter och jobbmässor än de

---

¹² Brister i rapporteringssystem gör att de här uppgifterna är osäkra; se vidare diskussioner i Arbetsförmedlingen (2023b).

¹³ Deltagarnas uppfattningar mäts genom en enkät efter att de gått i tjänsten 90 respektive 180 dagar, samt efter avslutad tjänst.

som var hos Arbetsförmedlingen. De var också nöjdare med den hjälp de fick. Arbets sökande hos privata aktörer sökte fler jobb och kom på fler intervjuer, något som framför allt gällde för ungdomar. I studien fann man dock inte några effekter på arbetsmarknadsutfall i genomsnitt.

Under 2009 infördes jobbcoacher för korttidsarbetslösa på Arbetsförmedlingen. Jobbcoachning var tänkt att under (maximalt) tre månader komplettera Arbetsförmedlingens ordinarie förmedlingsverksamhet. Arbetsförmedlingen skulle dels erbjuda jobbcoachning själva, dels använda sig av kompletterande aktörer för att få till stånd ett mer diversifierat utbud. Liljeberg m.fl. (2012) visar att deltagare hos externa kompletterande aktörer gjorde mest och var mest nöjda.

I samband med införandet av etableringsreformen i december 2010 infördes etableringslotsar. Etableringslotsen var en privat aktör som genom sin kompetens, branschkunskap och egna nätverk skulle påskynda den nyanländes etablering på arbetsmarknaden. Lotsens roll var dock bredare än att bara vara arbetsförmedlare; lotsen skulle också bidra till att ge nyanlända socialt stöd som kunde röra bostadssituationen, behov av hälso- och sjukvård eller familjesituationen. Sibbmark m.fl. (2016) har studerat etableringslotsarna. De finner bland annat att lotsarna huvudsakligen fungerade som socialt stöd och i mindre utsträckning arbetade med jobbinriktade åtgärder. Detta förklaras med uppdragets bredd och på det sätt lotsarna konkurrerade om deltagare: ett företag som nekade deltagare omfattande socialt stöd upplevde att de riskerade att förlora deltagare. I studien finns inga tydliga indikationer på att individernas val av lots styrdes av lotsarnas kvalitet i arbetsmarknadsrelaterade dimensioner. Däremot framgår det tydligt att många valde lotsar med hög andel deltagare från det egna födelselandet.

STOM infördes 2014 och är den matchningstjänst som har störst likheter med Rusta och matcha. Jämfört med tidigare insatser med kompletterande aktörer var ersättningen till leverantörerna i större utsträckning resultatbaserad. Riksrevisionen (2020) har studerat vilka faktorer som var viktiga när deltagare i STOM skulle välja leverantör och finner att leverantörens geografiska läge, kontakter som deltagaren haft med leverantören tidigare samt leverantörens ratingbetyg var viktiga sådana faktorer. När det kommer till innehållet i tjänsten visar en studie från Arbetsförmedlingen (2021b) att de vanligaste aktiviteterna inom STOM var studie- och yrkesvägledning och jobbsökaraktiviteter.

2.3 Jobb- och utvecklingsgarantin

I rapporten gör vi jämförelser mellan Rusta och matcha och Jobb- och utvecklingsgarantin (JOB). Det är därför viktigt att beskriva JOB översiktligt.

Programmet ska erbjuda individuellt utformade insatser med målet att deltagaren så fort som möjligt ska få ett arbete eller påbörja reguljära studier (Arbetsförmedlingen 2022a). Deltagare anvisas till JOB efter att de förbrukat 300 dagar med arbetslöshetsförsäkring, deltagit i etableringsprogrammet eller jobbgarantin för ungdomar maximal tid, eller till följd av vissa andra specifika omständigheter. JOB kan innehålla olika arbetsmarknadspolitiska insatser. Deltagaren ska ha insatser och söka arbete i en omfattning som motsvarar dennes arbetsutbud. Efter en kartläggning av vilka insatser deltagaren behöver kan denne ta del av:

- Platsförmedling
- Vägledning
- Arbetsmarknadspolitiska program
- Arbetsplatsintroduktion
- Arbetslivsinriktad rehabilitering
- Verksamhet för unga med funktionsnedsättning
- Arbetsträning
- Förstärkt arbetsträning
- Yrkesinriktad utbildning på folkhögskola

Inom programmet kan deltagaren delta i tjänster hos externa leverantörer inom till exempel arbetsmarknadsutbildning, Rusta och matcha samt introduktion till arbete. Målgruppen och insatserna i JOB överlappar därför delvis Rusta och matcha. I genomsnitt har deltagarna i JOB dock en svagare position på arbetsmarknaden och insatserna är ofta tänkta att ha mer inslag av förberedande och rehabiliterande karaktär.

2.3.1 Erfarenheter från JOB

Innehållet i JOB har delvis skiftat över tid och under perioder har insatserna delvis anordnats av privata aktörer. Programmet har följts upp i flera studier ur olika perspektiv.¹⁴ När det gäller aktiviteten i programmet har till exempel Martinson och Sibbmark (2010) visat att den har varit förhållandevis låg, även om de som fick hjälp av en privat aktör deltog i mer aktiviteter än arbetssökande som fick hjälp av den offentliga arbetsförmedlingen. Många JOB-deltagare tycker enligt samma studie inte att de aktiviteter de tagit del av har varit

---

¹⁴ Då innehållet i programmet har skiftat en del över tid är resultaten i tidigare studier inte direkt överförbara till den period, hösten 2022, som vi analyserar i den här rapporten. Men målgruppen (långtidsarbetslösa) har varit densamma under hela tiden och även de grundläggande principerna i programmet.

anpassade efter deras behov. Den vanligaste aktiviteten inom programmet har varit jobbsökaraktiviteter (Martinson och Sibbmark 2010; Liljeberg m.fl. 2013).

3 Om enkätundersökningen

I rapporten kartlägger vi hur valet av leverantör i Rusta och matcha går till, vad som händer inom ramen för tjänsten och hur deltagarna uppfattar de insatser som de får. För att göra det har vi genomfört en deltagarenkät, där vi i ett webbformulär ställt ett förhållandevis stort antal frågor om tjänsten och om situationen som arbetssökande.¹⁵ Huvudsyftet har varit att ge den generella bilden av matchningstjänsten, samt att beskriva skillnader mellan de olika nivåer (A, B och C) som finns inom Rusta och matcha. Vi undersöker även skillnader och likheter mellan olika grupper av deltagare inom tjänsten.

För att sätta svaren i perspektiv har en del av frågorna dessutom besvarats av deltagare i JOB. JOB-deltagarna utgör en rimlig jämförelsegrupp som kan hjälpa oss att förstå vad insatserna hos de fristående leverantörerna innebär i praktiken. Men de personer som är i JOB och inte deltar i Rusta och matcha har i genomsnitt andra och i regel sämre förutsättningar på arbetsmarknaden än de som deltar i Rusta och matcha; jämförelsen kan således inte ses som effekten av Rusta och matcha relativt JOB.

3.1 Urval och datainsamling

Enkätfrågorna skickades till två grupper: deltagare i Rusta och matcha, samt JOB-deltagare som inte anvisats till Rusta och matcha. I det första fallet handlade det om en totalundersökning¹⁶, närmare bestämt om samtliga personer som var registrerade som deltagare i Rusta och matcha åtminstone någon dag under september 2022 (s.k. *stock-sampling*).¹⁷ Även JOB-urvalet definierades under september 2022. Då målpopulationen var större än i Rusta och matcha, gjordes ett slumpmässigt urval som i antal skulle bli ungefär lika stort som Rusta och matcha-populationen. Notera att urvalet av JOB-deltagare inte avgränsades på

---

¹⁵ Enkäten kan skickas till intresserade läsare på begäran till IFAU.

¹⁶ De enda personer som exkluderades var de som hade skyddad identitet eller för vilka Arbetsförmedlingen saknade uppgifter om e-post.

¹⁷ Villkoren för när arbetssökande kan anvisas till Rusta och matcha har ändrats över tid. De allra flesta som ingår i vår undersökning anvisades till tjänsten under det regelverk som gällde mellan den 16 november 2021 och den 7 september 2022 ("Fönster 4"). De som varit i tjänsten riktigt länge, ca 10 månader eller mer, anvisades dock till Rusta och matcha när (marginellt) andra villkor gällde (slutet av "Fönster 3"). Några enstaka individer kan även ha anvisats till Rusta och matcha efter nästa förändring som alltså infördes den 8 september 2022 ("Fönster 5"). För mer information om olika fönster i Rusta och matcha; se Arbetsförmedlingen (2023b).

något vis för att skapa en grupp som liknade deltagarna i Rusta och matcha med avseende på bakgrundsdata. Vårt mål var i stället att fånga JOB-deltagare generellt.

Den valda urvalsmetoden innebär att de som har avslutat insatserna och fått ett arbete *inte* ingår i materialet. Det medför att även om data kan vara representativt för de som deltar vid en faktisk tidpunkt, är det inte nödvändigtvis fullt ut representativt för alla som någonsin har varit med i Rusta och matcha respektive JOB. Exempelvis kan man tänka sig att individer som söker arbete särskilt aktivt i genomsnitt snabbare får jobb och lämnar insatserna tidigare än andra. Det skulle kunna innebära att vi underskattar hur aktivt jobbsökandet är bland deltagarna totalt sett. I vissa analyser i rapporten undersöker vi enkätsvar beroende på hur länge deltagarna har varit i Rusta och matcha. Då bör man ha i åtanke att vi inte kan slå fast om det är tiden i tjänsten i sig eller att den grupp som blir kvar länge i tjänsten är annorlunda som ligger bakom eventuella tidsmönster. Båda sakerna kan givetvis också spela roll.

Arbetsförmedlingen har sammanställt populationerna och dragit urvalen. De har också administrerat enkäterna åt oss, där det första utskicket gjordes via e-post den 10 oktober 2022.¹⁸ Avsikten var att få till stånd ett utskick så snart som möjligt efter att populationerna definierats i syfte att minska bortfall. Tiden mellan att populationerna definierats och utskicket gick i väg blev alltså 10 dagar. Meddelandet innehöll en kortare beskrivning av syftet med enkäten, vilka som stod bakom den (IFAU) och hur den skulle användas, samt en länk till webbenkäten. Enkäterna var på svenska. Vi skickade ut två påminnelser med en veckas mellanrum, det vill säga den 17 oktober och 24 oktober. Enkäterna var öppna till den 18 november, alltså i totalt 40 dagar.

Enkätsvaren har samkörts mot registerdata som finns hos Arbetsförmedlingen. Det betyder att vi har kunnat skapa diverse bakgrundsvariabler så att vi kan beskriva hur svaren skiljer sig åt mellan olika grupper av arbetssökande. Vi har uppgifter om ålder, kön, utbildningsnivå och födelseland (grupperat). Vi kan dessutom se om Arbetsförmedlingen har bedömt att individen har en funktionsnedsättning som medför arbetshandikapp (så som Arbetsförmedlingen definierar den). Därutöver har vi data om inskrivningshistoriken hos Arbetsförmedlingen. Med hjälp av den informationen kan vi skapa

---

¹⁸ Det är sannolikt att covid-19-restriktioner påverkade hur leverantörerna inom Rusta och matcha valde att organisera sina insatser, exempelvis med avseende på vilka aktiviteter som erbjöds och hur möten med deltagare anordnades. Det är möjligt att leverantörernas arbetssätt långsiktigt kan ha påverkats av pandemin, men det kan noteras att enkäten genomförts efter det att covid-19-restriktionerna togs bort och det finns därmed ingen anledning att tro att vi har fångat situationen under en "atypisk tidsperiod" eller att rapportens slutsatser snedvridits av det valda undersöknings-tillfället.

variabler som visar hur länge en arbetssökande har varit inskriven vid Arbetsförmedlingen (inskrivningstid) och om individen är deltagare i JOB eller Rusta och matcha. För deltagare i Rusta och matcha har vi även uppgifter om vilken leverantör den arbetssökande befinner sig hos (avidentifierad), vilken nivå individen tillhör (A, B eller C) och vilket datum personen anvisades till Rusta och matcha.

3.2 Svarsfrekvens och bortfallsanalys

Totalt skickades enkäter till 63 792 deltagare i Rusta och matcha. Det saknades registeruppgifter för 153 personer och 458 svarade att de inte deltog i matchningstjänsten. Vi exkluderar dessa, vilket gör att det slutliga urvalet består av 63 181 personer. För JOB-deltagarna (som inte deltog i Rusta och matcha) gjordes ett slumpmässigt urval om 61 268 arbetssökande. Det var 1 947 personer som svarade att de inte tillhörde JOB eller för vilka vi saknade uppgifter i registren. Efter att ha exkluderat dessa uppgick urvalet till 59 321 personer.

Av de 63 181 utskickade enkäterna till deltagare i Rusta och matcha har vi fått 17 039 svar, vilket motsvarar en svarsfrekvens på 27,0 procent. För JOB fick vi 11 219 svar, motsvarande en svarsfrekvens på 18,9 procent. Av erfarenhet vet vi att det för denna grupp av individer är svårt att få en hög svarsfrekvens. Det är en generell utveckling över tid i samhället, i så väl Sverige som i andra länder, att bortfallen i enkätstudier har blivit allt större. Det är även känt att ”svaga grupper”, till exempel arbetssökande, tenderar att svara i lägre grad än andra grupper. Som jämförelse kan vi notera att svarsfrekvensen i Riksrevisions (2020) enkätstudie av STOM, som omfattade en grupp av arbetslösa något närmare arbetsmarknaden än vår målgrupp, var ca 30 procent. Sammantaget visar detta att de svarsfrekvenser vi fått inte är särskilt förvånande.¹⁹

En viktig fråga att ställa sig är om de svarande utgör representativa urval av de grupper vi studerar. Det stora bortfallet är i detta sammanhang ett problem som skapar osäkerheter om representativitet. I strikt mening kan vi inte veta hur stort problemet är, men vi har genomfört en bortfallsanalys för att få en indikation. Tabell 2 visar ett urval av bakgrundsegenskaper bland de svarande i jämförelse med arbetssökande som inte svarat.

---

¹⁹ För att enkätsvaren skulle registreras och bli tillgängliga för vår analys krävdes att respondenten gick igenom hela enkäten och till sist svarade på en ”samyckesfråga”. Det betyder att vi får en (till synes) lägre svarsfrekvens än i enkätstudier där svaren registreras kontinuerligt. I det senare fallet krävs endast att enkäten har påbörjats, inte slutförts. Detta är viktigt att tänka på när svarsfrekvenser bedöms. Notera att vårt upplägg innebär att vi får ett lägre internt bortfall än i många andra studier.

Tabell 2 Bortfallsanalys, enkäter till arbetssökande inom Rusta och matcha respektive JOB. Genomsnittliga egenskaper (andelar om inte annat anges)

	Rusta och matcha		JOB	
	Inte svarat	Svarat	Inte svarat	Svarat
Ålder (medelvärde)	42,4	47,4	43,7	47,6
Kvinna	0,47	0,49	0,52	0,53
Grundskola	0,33	0,26	0,38	0,28
Gymnasium	0,36	0,36	0,35	0,40
Eftergymnasial	0,25	0,34	0,20	0,28
Sverige	0,32	0,34	0,37	0,47
Norden	0,01	0,01	0,01	0,02
Europa	0,10	0,13	0,08	0,10
Utanför Europa	0,57	0,52	0,54	0,42
Funktionsnedsatt	0,08	0,10	0,33	0,42
Deltagare i JOB	0,71	0,74	1,00	1,00
Inskrivningstid på AF (dagar, medel)	1 304	1 453	1 654	1 860
Inskrivningstid på AF (dagar, median)	924	1 025	1 286	1 370
Tid i Rusta och matcha				
0–3 mån	0,22	0,20		
4–6 mån	0,26	0,25		
7–9 mån	0,31	0,33		
10–12 mån	0,21	0,23		
Nivå i Rusta och matcha				
A	0,19	0,17		
B	0,38	0,40		
C	0,43	0,43		
Antal observationer	46 142	17 039	48 102	11 219
Svarsfrekvens		27,0 %		18,9 %

Det finns skillnader mellan de svarande och de som inte svarat både inom Rusta och matcha och inom JOB. Utifrån vissa bakgrundsfaktorer framstår de svarande som en grupp som i genomsnitt har bättre förutsättningar på arbetsmarknaden. De svarande har till exempel i genomsnitt högre utbildning: 34 procent av deltagarna i Rusta och matcha och som svarat på enkäten har en eftergymnasial utbildning, att jämföra med 25 procent bland de som inte svarat. Motsvarande siffror för JOB är 28 respektive 20 procent. De svarande är också i något högre grad svenskfödda och äldre.

Utifrån andra bakgrundsfaktorer ser det dock ut som att de svarande har sämre chanser på arbetsmarknaden. Inskrivningstiden på Arbetsförmedlingen är

exempelvis längre och något fler har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga bland de som svarat. Vi ser inga skillnader med avseende på hur länge deltagare i Rusta och matcha har varit i tjänsten. Fördelningen mellan nivåerna i matchningstjänsten är också väldigt lika bland de svarande och de som inte svarat.

3.2.1 Viktning för att korrigera för bortfall

Huruvida de skillnader vi ser mellan svarande och de som inte svarat är att betrakta som stora eller små, och i vilken utsträckning och på vilket sätt resultaten kan snedvridas, är svårt att veta. Vad vi kan säga är att det medför en osäkerhet. För att korrigera för eventuella skevheter har vi i analyserna viktat om alla observationer (både inom Rusta och matcha och JOB) så att de svarande motsvarar populationerna med avseende på bakgrundsegenskaperna i Tabell 2.²⁰

I praktiken betyder viktningen att vi använder en regressionsanalys (Logit) för att förklara sannolikheten att ha svarat på enkäten med en stor uppsättning individegenskaper.²¹ Utifrån de beräknade koefficienterna predicerar vi därefter sannolikheten att ha svarat, och använder den predicerade svarssannolikheten för att konstruera vikter.²² Genom viktningen tar vi hänsyn till skevheter relaterade till bakgrundsegenskaper, men man bör vara medveten om att det kan kvarstå skillnader mellan grupperna som vi inte fullt ut kommer åt. Vad som är betryggande att notera är dock att svarsmönstren påverkas ytterst marginellt av viktningen och att alla slutsatser blir desamma om vi analyserar materialet helt utan vikter.

3.3 Materialets tillförlitlighet

Enkäterna ger oss unika data och en möjlighet att belysa aspekter av Rusta och matcha och JOB som det är mycket svårt att komma åt på andra sätt. De stora urvalen innebär vidare goda möjligheter till generaliseringar och till att studera situationen i olika grupper av arbetssökande. Men som med alla material finns det svagheter. Vi har till exempel redan diskuterat bortfallet, som skapar osäkerheter om tillförlitligheten (se avsnitt 3.2). Vi har dessutom noterat att urvalsmetoden innebär vissa begränsningar (se avsnitt 3.1).

---

²⁰ Notera att viktningen inte syftar till att göra deltagarna i Rusta och matcha jämförbara med JOB-deltagarna med avseende på bakgrundsfaktorer.

²¹ De förklarande variablerna är: ålder, kön, utbildningsnivå (grundskola, gymnasial, eftergymnasial), födelseregion (Sverige, Norden, Europa, utanför Europa), funktionsnedsättning, inskrivningstid (dagar), tillhörande JOB, nivå i Rusta och matcha (A, B eller C) och län. Notera att län och nivå i Rusta och matcha inte redovisas i Tabell 2.

²² Vikten är 1/svarssannolikheten för de svarande.

Att enkäten genomförts som en nätenkät medför vidare att det krävs ett visst mått av ”digital kompetens” som kanske kan brista i vissa grupper. I enkätundersökningar finns det också alltid risker för att frågor feltolkas, vilket kan vara ett särskilt problem i vårt fall då många i målgruppen inte har svenska som modersmål (enkäten var på svenska). För att minimera problemen har vi försökt att göra enkäterna så enkla som möjligt att besvara. Utöver tolkningsproblem kan man tänka sig att vissa respondenter, av någon anledning, har intresse av att svara på ett sätt som inte nödvändigtvis stämmer med verkligheten.²³ Det är dock viktigt att understryka att vi inte har någon uppenbar anledning att tro att analyserna ger en felaktig bild.

Ett alternativt material för att studera några av de aspekter som vi är intresserade av är de periodiska rapporter som leverantörerna i Rusta och matcha lämnar till Arbetsförmedlingen. Detta material har vissa styrkor relativt deltagarenkäter, men det finns också stora brister och problem (se t.ex. Arbetsförmedlingen 2023b; Benmarker m.fl. 2021). Inte minst viktigt att betona är att flertalet av de aspekter som vi är intresserade av i den här rapporten inte alls fångas av de periodiska rapporterna.

3.4 Deltagarsammansättning

Tabell 3 visar deltagarsammansättningen i Rusta och matcha och JOB bland de som svarat på enkäten. För deltagarna i Rusta och matcha redovisar vi sammansättningen även uppdelat per nivå.

Antalet svarande inom Rusta och matcha är drygt 2 800 i nivå A, 6 800 i nivå B och ca 7 400 i nivå C. Det är dock inte så att svarsfrekvensen skiljer sig åt mellan nivåerna. I själva verket är svarsfrekvensen i nivå A 25 procent, nivå B 28 procent och nivå C 27 procent. De stora skillnaderna i antal svarande per nivå avspeglar i stället att Arbetsförmedlingen har anvisat olika antal individer till de tre nivåerna.

Deltagare i nivå A ska stå närmast arbetsmarknaden och deltagare i nivå C ska stå längst från arbetsmarknaden. De skillnader som finns mellan nivåerna bekräftar detta: deltagare i nivå C är i högre grad utrikes födda (57 procent födda utanför Europa jämfört med 46 procent i nivå A), har kortare utbildning (31 procent med högst grundskoleutbildning relativt 21 procent i nivå A), är i högre grad funktionsnedsatta (16 jämfört med 4 procent i nivå A) och har längre genomsnittliga inskrivningstider på Arbetsförmedlingen (1 688 dagar jämfört med 1 265 i nivå A). Det bör dock noteras att det är långa genomsnittliga inskrivningstider även i nivå A: 1 265 dagar motsvarar ca 3,5 år. Det är relativt

---

²³ En potentiell risk är att leverantörerna påverkat deltagarnas svar, exempelvis om deltagaren behövt hjälp med att förstå frågorna.

stora skillnader i könssammansättning mellan nivåerna: i nivå A är 39 procent kvinnor, medan andelen kvinnor i nivå C är 54 procent. Tabell 3 visar också att deltagarna som svarat på vår enkät i genomsnitt har spenderat ca 190 dagar i Rusta och matcha och att de fördelar sig på 147 olika leverantörer.

Tabell 3 Deltagarsammansättning bland de som svarat på enkäten (för Rusta och matcha uppdelat per nivå), andelar där enhet inte anges

	Nivå A	Nivå B	Nivå C	Rusta och matcha totalt	JOB
Ålder	45,6	47,8	47,6	47,4	47,6
Kvinna	0,39	0,49	0,54	0,49	0,53
Grundskola	0,21	0,23	0,31	0,26	0,28
Gymnasium	0,40	0,37	0,34	0,36	0,40
Eftergymnasial	0,36	0,36	0,31	0,34	0,28
Sverige	0,41	0,36	0,29	0,34	0,47
Norden	0,02	0,02	0,01	0,01	0,02
Europa	0,11	0,13	0,13	0,13	0,10
Utanför Europa	0,46	0,49	0,57	0,52	0,42
Funktionsnedsatt	0,04	0,06	0,16	0,10	0,42
Deltagare i JOB	0,70	0,72	0,79	0,74	1,00
Inskrivningstid AF (dagar, medel)	1 265	1 276	1 688	1 453	1 860
Inskrivningstid AF (dagar, median)	842	922	1 257	1 025	1 370
Tid i Rusta och matcha (dagar)	193	189	184	188	
Tid i Rusta och matcha					
0–3 mån	0,19	0,20	0,21	0,20	
4–6 mån	0,26	0,24	0,25	0,25	
7–9 mån	0,28	0,33	0,33	0,33	
10–12 mån	0,27	0,23	0,21	0,23	
Antal leverantörer	122	139	143	147	
Antal observationer	2 844	6 800	7 395	17 039	11 219
Svarsfrekvens	0,25	0,28	0,27	0,27	0,19

Ungefär tre fjärdedelar av alla deltagare i Rusta och matcha är inskrivna i JOB, vilket i sig talar för att JOB är en riklig jämförelsegrupp när vi ska analysera resultaten. Ser man till de genomsnittliga skillnaderna mellan Rusta och matcha och JOB ser man dock att JOB-deltagarna i betydligt större utsträckning är funktionsnedsatta (42 jämfört med 10 procent) och de har längre genomsnittliga

inskrivningstider på Arbetsförmedlingen (1 860 relativt 1 453 dagar). Det visar att det inte är slumpmässigt vilka deltagare i JOB som går till de fristående leverantörerna inom Rusta och matcha. Även om de arbetssökande i JOB-population i genomsnitt står längre från arbetsmarknaden än deltagarna i Rusta och matcha, ska man komma ihåg att det i båda grupperna handlar om arbetssökanden som i många fall har stora svårigheter att få arbete.

3.5 Kort om analysmetoder

Resultaten från enkäten redovisas genom enkla statistiska mått, exempelvis andelar och medelvärden. För att illustrera svaren i olika grupper av arbetssökande, till exempel beroende på kön och utbildningsnivå, använder vi regressionsanalyser. Det gör det möjligt att ta hänsyn till flera variabler samtidigt, exempelvis att titta på svarsmönster beroende på utbildningsnivå när vi ”rensar bort” betydelsen av faktorer så som kön och födelseregion.

Analyserna som presenteras i rapporten har genomgående gjorts med linjär regressionsanalys. Det gäller även i de många fall där vi studerar dikotoma utfallsmått som bara kan anta två värden, till exempel om valet av leverantör gjordes av den sökande själv eller av Arbetsförmedlingen. I sådana fall finns det andra analysmetoder som egentligen är mer lämpliga att använda ur ett statistiskt perspektiv. För att förenkla framställningen har vi emellertid valt att inte redovisa den typen av analyser i rapporten. Däremot har alla regressioner med dikotoma utfall också skattats med Logit, en analysmetod konstruerad för att studera just dikotoma utfall, och inga slutsatser ändras.

Vi har skattat ett stort antal regressioner. I rapporten presenterar vi i huvudsak resultaten från fyra²⁴ typer av modeller enligt ett fast upplägg.²⁵ Modell (1) innebär analyser där vi undersöker betydelsen av en variabel i taget (bivariat) utan att kontrollera för andra faktorer. Vi studerar olika egenskaper kopplade till den arbetssökande, inklusive typ av bostadsort²⁶ och hur länge personen har deltagit i matchningstjänsten, men också hur svaren fördelar sig beroende på nivå i Rusta och matcha. Vad gäller nivå i matchningstjänsten genererar analyserna i

---

²⁴ I avsnittet om leverantörsväl redovisas tre i stället för fyra regressionsmodeller, eftersom det inte finns någon anledning att kontrollera för leverantör i dessa analyser.

²⁵ Det kan noteras att resultaten i praktiken inte varierar i någon större utsträckning mellan de modeller som vi har skattat.

²⁶ Uppdelning i typ av bostadsort utgår från den kommungruppsindelning som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har gjort. Vi använder fyra typer av bostadsorter: Storstad och storstadsnära kommuner (A1 och A2 enligt SKR:s klassificering), Större städer och kommuner nära större städer (B3, B4 och B5), Mindre städer och kommuner nära mindre städer (C6 och C7), samt Landsbygd (C8 och C9).

modell (1) i princip samma sak som resultaten som återfinns i enkla tabeller/figurer där enkätsvaren redovisas uppdelat på nivå A, B och C.²⁷

Modell (2) inkluderar alla faktorer som finns i modell (1) samtidigt (multivariat) förutom nivå i matchningstjänsten. Koefficienten för en specifik variabel avser här sambandet med utfallet när vi rensat bort betydelsen av övriga variabler som anges i kolumnen.

Modell (3) är uppbyggd på samma sätt som modell (2), men här inkluderar vi dessutom nivå i Rusta och matcha. Det skulle kunna vara så att nivån, som genereras av Arbetsförmedlingens statistiska bedömningsstöd, fångar någon aspekt av ”avstånd till arbetsmarknaden” utöver det som ges av bakgrunds-egenskaperna i modell (2). Det är också intressant att veta om svaren varierar mellan nivå A, B och C när vi jämför deltagare som utifrån övriga variabler framstår som lika.

Modell (4) bygger vidare på modell (3), men vi kontrollerar även för vilken leverantör den arbetssökande går hos. I den här modellen kan man utläsa betydelsen av en specifik variabel när många olika typer av individkaraktäristika, bostadsort, erfarenhet av arbetslöshet, tid och nivå i Rusta och matcha, samt vilken leverantör deltagaren går hos hålls konstant.

I genomgången av resultaten fokuserar vi på samband som är statistiskt säkerställda och som är substantiellt betydelsefulla; små skillnader mellan grupper kommenteras sparsamt. Notera vidare att skattningarna från regressionerna inte ska tolkas som kausala effekter, eftersom det kan finnas faktorer som vi inte kan observera som inverkar på sambanden.

I flera tidigare studier av Arbetsförmedlingens etableringsinsatser har man funnit betydande skillnader mellan utrikes födda kvinnor och män. Utrikes födda kvinnor tenderar till exempel att avbryta insatser i högre grad än män och få mindre stöd från myndigheten (se t.ex. Larsson 2021). Mot bakgrund av detta är det intressant att undersöka om betydelsen av att ha invandrat till Sverige skiljer sig åt mellan invandrade kvinnor och män. För att ta reda på detta har vi som ett tillägg till våra huvudsakliga regressionsanalyser även skattat sambanden separat per kön. I Tabell A5 i en bilaga till rapporten har vi samlat alla skattningar av interaktionen mellan födelseregion och kön. I de flesta analyserna skiljer sig inte sambanden nämnvärt, men i de fall där vi hittar en noterbar skillnad kommenteras detta i respektive analysavsnitt.

---

²⁷ Med andra ord, de regressionskoefficienter som presenteras för nivå i till exempel Tabell 5, modell (1), ger i praktiken samma information som informationen i Tabell 4 (men med annan analysteknik).

4 Val av leverantör

För att valfrihetssystemet ska fungera som avsett ska deltagarna själva göra valet av leverantör. I det här avsnittet börjar vi med att studera deltagarnas uppfattningar om det underlag som stod till buds vid valtillfället, samt undersöker vem som gjorde valet – deltagaren eller Arbetsförmedlingen (avsnitt 4.1)? Därefter tittar vi närmare på deltagarnas motiv för sina val (avsnitt 4.2).

Utbudet av matchningstjänster inom Rusta och matcha varierar över landet och detta kan påverka möjligheterna för deltagarna att göra ett reellt val av leverantör. Arbetsförmedlingen använder sig av en geografisk indelning (utifrån Tillväxtverkets funktionella analysregioner) i så kallade leveransområden där avtalen med leverantörerna tecknas. Leveransområdena varierar i storlek och kan bestå av en eller flera kommuner. Leveransområdena varierar därmed också i storlek sett till antalet arbetssökande. För den period vi studerar var det 7 av 72 leveransområden som saknade leverantörer.²⁸ Arbetssökande i de områdena antas kunna ta del av tjänsten i ett närliggande leveransområde. Arbetsförmedlingen bedömer att det endast var ca 100 arbetssökande som inte hade en leverantör i det område de bor. I genomsnitt hade en arbetssökande 14 leverantörer att välja mellan inom sitt leveransområde, men spridningen är stor (Arbetsförmedlingen 2022c).

En sak att komma ihåg är att de arbetssökande har svarat på enkätfrågorna efter det att leverantörsvalet har genomförts och de har påbörjat sina aktiviteter. Om frågorna besvarats i direkt anslutning till valet hade uppgifternas säkerhet varit (ännu) bättre. Samtidigt finns det ingen stark anledning att misstänka att de svar vi har fått skulle vara missvisande.

4.1 Informationen och valet

Tabell 4 visar att runt 70 procent av deltagarna tycker att det fanns tillräcklig information inför valet av leverantör. Ungefär en femtedel ansåg att det saknades viss eller mycket information. Skillnaden mellan nivåerna är mycket liten.

Vi ser vidare att 77 procent av deltagarna valde leverantör själv, medan 16 procent lät Arbetsförmedlingen placera dem. Resterande 7 procent kommer inte ihåg hur valet gick till. Deltagare i nivå C, de arbetssökande med i genomsnitt sämst förutsättningar på arbetsmarknaden, gjorde i något lägre grad än deltagare från de andra nivåerna ett eget val. Skillnaden är dock väldigt liten. Resultaten som vi finner liknar dem som Arbetsförmedlingen (2022c) har funnit.²⁹

---

²⁸ Uppgiften är från juli 2022.

²⁹ I Arbetsförmedlingens analys hade ca 80 procent gjort valet själv och det fanns ingen skillnad mellan nivåerna i tjänsten (Arbetsförmedlingen 2022c).

Tabell 4 Val av leverantör i Rusta och matcha (andel i procent)

	Nivå A	Nivå B	Nivå C	Totalt
<i>A. Fanns det tillräckligt med information om olika leverantörer?</i>				
Ja, det fanns tillräckligt med information	68	70	71	71
Nej, det saknades viss information	15	13	13	13
Nej, det saknades mycket information	7	7	6	6
Vet inte/kommer inte ihåg	10	10	10	10
Totalt	100	100	100	100
Antal svar	2 815	6 726	7 303	16 844
<i>B. Vem gjorde valet av leverantör?</i>				
Arbetssökande själv	79	79	75	77
Arbetsförmedlingen	14	14	17	16
Vet inte/kommer inte ihåg	7	7	8	7
Totalt	100	100	100	100
Antal svar	2 817	6 727	7 328	16 872

Trots att informationen som finns tillgänglig inför valet kan betraktas som ganska liten (se avsnitt 2.1.2) är det övergripande intrycket från Tabell 4 att de allra flesta arbetssökande gjorde egna val och dessutom anser att underlaget inför beslutet var tillräckligt. Men det finns en intressant variation i svaren och för att fördjupa analysen av leverantörsvalet använder vi i nästa steg regressionsanalyser för att ta reda på om valet har varit mer problematiskt för vissa grupper av arbetssökande.

Tabell 5 visar hur sannolikheten att de arbetssökande tycker att informationen varit tillräckligt varierar i olika grupper av arbetssökande. Utfallet har kodats 1 om respondenten svarat att det fanns tillräckligt med information och 0 om det saknats viss eller mycket information (se Tabell 4).³⁰ Resultaten redovisas i tre kolumner: I modell (1) analyseras variablerna en i taget, vilket betyder att vi inte kontrollerar för övriga variabler som återfinns i kolumnen. Modell (2) och (3) innebär multivariata analyser där vi konstanthåller övriga variabler. Skillnaden

³⁰ De svarande som inte vet, eller inte kommer ihåg, om det fanns tillräckligt med information är exkluderade i analysen.

mellan de två sista kolumnerna är att nivå i Rusta och matcha endast finns med som förklarande variabel i den avslutande analysen.³¹

Den översta koefficient (-0,036) i modell (1) ska tolkas som att sannolikheten att den sökande tycker att informationen om leverantörer har varit tillräcklig är 3,6 procentenheter lägre bland deltagare i nivå A relativt deltagare i nivå C. Deltagare från nivå B (-0,017) placerar sig mellan arbetssökande på nivå A och C. Analysen är i princip en upprepning av analysen i Tabell 4 (panel A), fast med en annan metod. Resultaten, som är statistiskt säkerställda, innebär att arbetssökande med bättre förutsättningar på arbetsmarknaden är mer kritiska till underlaget inför beslut. Skillnaden mellan nivåer är dock liten.³² När bakgrundsfaktorer inkluderas i analysen i modell (3) i Tabell 5 försvinner sambandet helt. Detta är förväntat, eftersom de variabler som vi tar hänsyn till i mångt och mycket styr vilken nivå den arbetssökande tillhör.

Vad som kanske är intressantare än nivå i Rusta och matcha är övriga variabler som ingår i analysen. Tre faktorer är särskilt betydelsefulla för uppfattningarna om informationen: högutbildade, personer födda i Sverige eller i övriga Norden och arbetssökande med funktionshinder som medför nedsatt arbetsförmåga är tydligt mer kritiska till underlaget. Vi ser till exempel att sannolikheten att tycka att informationen var tillräcklig är ungefär 15 procentenheter högre bland deltagare som är födda utanför Norden i jämförelse med arbetssökande födda i Norden. Koefficienterna som skattas varierar i de allra flesta fallen inte nämnvärt mellan modellspecifikationer – det spelar således ingen större roll om vi tittar på enkla bivariata samband (modell 1) eller om vi konstanthåller övriga variabler (modell 2–3).

---

³¹ Se avsnitt 3.5 för en utförligare redovisning av hur regressionsanalyserna har lagts upp.

³² Koefficienterna kan även relateras till sannolikheten att arbetssökande tycker att informationen var tillräcklig i gruppen som helhet som är 0,78. Enkelt uttryckt innebär analysen att den skattade sannolikheten för att en arbetssökande ska tycka att informationen är tillräcklig i genomsnitt är ca 0,76 i nivå A och ca 0,80 i nivå C.

Tabell 5 Var informationen om leverantörer tillräcklig inför leverantörsvalet?
Uppfattningar i grupper av arbetssökande skattade med linjära sannolikhetsmodeller

	(1)	(2)	(3)
Nivå i Rusta och matcha (ref: C)			
A	-0,036*** (0,010)		-0,004 (0,010)
B	-0,017** (0,008)		0,003 (0,008)
Kvinna	0,027*** (0,007)	0,026*** (0,007)	0,026*** (0,007)
Ålder (ref: över 55 år)			
18-24	0,027 (0,018)	-0,030 (0,018)	-0,029 (0,019)
25-39	0,055*** (0,009)	-0,016* (0,009)	-0,016* (0,010)
40-55	0,038*** (0,008)	-0,013 (0,008)	-0,013 (0,008)
Födelseregion (ref: Norden)			
Europa	0,151*** (0,011)	0,145*** (0,011)	0,145*** (0,011)
Världen	0,152*** (0,008)	0,135*** (0,009)	0,135*** (0,009)
Utbildning (ref: grundskola)			
Gymnasium	-0,070*** (0,008)	-0,029*** (0,008)	-0,029*** (0,008)
Eftergymnasial	-0,171*** (0,009)	-0,151*** (0,009)	-0,151*** (0,009)
Funktionsnedsättning	-0,102*** (0,013)	-0,064*** (0,013)	-0,064*** (0,013)
Tid som arbetslös / i program under senaste 5 åren (år)	0,005* (0,003)	0,006* (0,013)	0,006* (0,003)
Bostadsort (ref: storstad)			
Mellanstor stad	0,019** (0,008)	0,015** (0,008)	0,015** (0,008)
Mindre stad	0,014 (0,011)	0,021* (0,011)	0,022* (0,011)
Landsbygd	-0,003 (0,019)	0,010 (0,019)	0,010 (0,019)
Analys (antal regressioner)	Bivariat (8)	Multivariat (1)	Multivariat (1)
Tillräcklig information, andel	0,78	0,78	0,78
R ²	-	0,05	0,05
Observationer	15 179	15 179	15 179

Not: Linjära regressionsanalyser (robusta standardfel i parentes) viktade för att ta hänsyn till eventuella skevheter i bortfall utifrån bakgrundsegenskaper. Kodning av utfall: 0=Det saknades viss/mycket information; 1=Det fanns tillräckligt med information. Modell (1) visar resultaten från åtta separata analyser utan kontroller för övriga variabler. Modell (2)–(3) redovisar multivariata analyser. ***, ** och * anger signifikans på 99, 95 respektive 90 procents säkerhetsnivå.

Tabell 6 presenterar regressionsanalyser där utfallet utgörs av deltagarnas svar på frågan om leverantörsvalet gjordes av individen själv (=1) eller av Arbetsförmedlingen (=0). Upplägget av modeller är samma som i Tabell 5, men med skillnaden att vi i den sista kolumnen också undersöker hur deltagarnas uppfattning om informationens kvalitet relaterar till leverantörsvalet.

Det finns ett litet samband mellan nivå i Rusta och matcha och huruvida valet av leverantören gjordes själv både vid enkla analyser och när kontrollvariabler inkluderas. Personer närmare arbetsmarknaden gjorde i högre grad självständiga val (nivå A jämfört med nivå C). Återigen är dock sambandet svagt.

Bland övriga faktorer är utbildning och födelseregion centrala faktorer. Individer födda i Norden och de som har högre utbildning har oftare gjort valet på egen hand. Sannolikheten att ha gjort ett eget val är omkring 10 procentenheter högre bland arbetssökande födda i Norden relativt de som inte är födda i Norden. Skillnaden mellan eftergymnasialt utbildade och de med bara grundskola är i samma storleksordning. Det finns också tecken på att de yngsta arbetssökande i högre grad förlitat sig på Arbetsförmedlingen. Slutligen ser vi att personer som har en mer positiv bild av informationens kvalitet tenderar att oftare göra leverantörsvalet själv (se koefficienten längts ned i kolumn 3).

Tabell 6 Sannolikheten att arbetssökande själv gjorde valet av leverantör beroende på bakgrundsegenskaper (linjära sannolikhetsmodeller)

	(1)	(2)	(3)
Nivå i Rusta och matcha (ref: C)			
A	0,038*** (0,010)		0,021** (0,010)
B	0,029*** (0,007)		0,016** (0,007)
Kvinna	-0,016** (0,006)	-0,014** (0,006)	-0,013* (0,007)
Ålder (ref: över 55 år)			
18-24	-0,087*** (0,178)	-0,046** (0,018)	-0,046** (0,019)
25-39	-0,049*** (0,008)	0,002 (0,008)	0,004 (0,009)
40-55	-0,035*** (0,007)	0,001 (0,007)	0,003 (0,007)
Födelseregion (ref: Norden)			
Europa	-0,068*** (0,010)	-0,068*** (0,010)	-0,081*** (0,010)
Världen	-0,110*** (0,007)	-0,100*** (0,007)	-0,105*** (0,007)
Utbildning (ref: grundskola)			
Gymnasium	0,083*** (0,008)	0,053*** (0,008)	0,057*** (0,008)
Eftergymnasial	0,110*** (0,008)	0,084*** (0,008)	0,090*** (0,008)
Funktionsnedsättning	0,022** (0,010)	-0,019* (0,010)	-0,011 (0,011)
Tid som arbetslös / i program under senaste 5 åren (år)	0,009*** (0,003)	0,007*** (0,003)	0,008*** (0,003)
Bostadsort (ref: storstad)			
Mellanstor stad	-0,002 (0,007)	0,002 (0,007)	0,005 (0,007)
Mindre stad	0,005 (0,010)	0,003 (0,010)	-0,000 (0,011)
Landsbygd	-0,009 (0,018)	-0,014 (0,018)	-0,008 (0,018)
Tillräcklig information (1=ja; 0=nej)			0,058*** (0,008)
Analys (antal regressioner)	Bivariat (8)	Multivariat (1)	Multivariat (1)
Eget val, andel	0,83	0,83	0,83
R ²	-	0,03	0,04
Observationer	15 765	15 765	14 219

Nor: Linjära regressionsanalyser (robusta standardfel i parentes) viktade för att ta hänsyn till eventuella skevheter i bortfall utifrån bakgrundsegenskaper. Kodning av utfall: 0=Arbetsförmedlingen gjorde valet av leverantör; 1=Den arbetssökande gjorde valet av leverantör. Modell (1) visar resultaten från åtta separata analyser utan kontroller för andra variabler. Modell (2)–(3) visar multivariata analyser. Antalet observationer är något lägre i modell (3), då det krävs svar på ytterligare en enkätfråga (om informationen har varit tillräcklig) för att ingå i analysen. ***, ** och * anger signifikans på 99, 95 respektive 90 procents säkerhetsnivå.

4.2 Vad är viktigt när deltagarna väljer leverantör?

I enkäten ställde vi frågor till deltagarna om vad som var viktigt för dem när de valde leverantör. Svaren redovisas i Figur 1. Samtliga åtta motiv (inklusive ”Annat”) som vi frågade om har varit betydelsefulla vid leverantörsvalet. Deltagarna har framför allt prioriterat att leverantören hade rätt inriktning och service, samt en lämplig lokalisering.³³ Att leverantören talar ett språk som deltagaren kan är det också många som lyfter fram.³⁴

Arbetsförmedlingen betygssätter leverantörer i Rusta och matcha utifrån hur väl de lyckats hjälpa arbetssökande till arbete eller studier (se avsnitt 2.1.2). Betygsättningen fanns dock bara tillgänglig i begränsad skala vid tidpunkten då de personer som deltar i vår studie gjorde sina leverantörsväl. Därför innebär inte frågan om omdömen på internet samma sak i det här fallet som i en situation när ett väl utvecklat betygssystem finns tillgängligt för de arbetssökande att ta del av. Samtidigt fanns det vid tidpunkten omdömen att tillgå på internet för flera leverantörer för andra tjänster inom arbetsmarknadspolitiken än just Rusta och matcha. Det går också att läsa om arbetssökandes upplevelser av leverantörer på olika ställen på internet. Därför skulle trots allt den här typen av information kunna spela roll vid leverantörsvalet. Resultaten visar att för ca 60 procent av deltagarna var detta betydelsefullt. Ungefär lika många lyfte fram egna erfarenheter av leverantören från andra sammanhang som viktiga.

Hälften av respondenterna svarar att tips från Arbetsförmedlingen eller tips från vänner och bekanta påverkade valet av leverantör. Det är intressant att notera att förslag från Arbetsförmedlingen i flera fall tycks spela roll i besluts-situationen trots att det finns regleringar om att förmedlingen inte ska styra valet.

Vi har undersökt (med regressionsanalys) i vilka grupper av arbetssökande som Arbetsförmedlingens förslag varit viktiga (se Tabell A4 i bilaga). Flera faktorer framstår som betydelsefulla. Det tydligaste resultatet är att individer födda utanför Norden i genomsnitt lägger betydligt större vikt vid Arbetsförmedlingens förslag. Vi ser också att utbildningsnivå spelar stor roll såtillvida att högre utbildning innebär mer självständiga val. Huvudintrycken från Tabell 6 förstärks således.

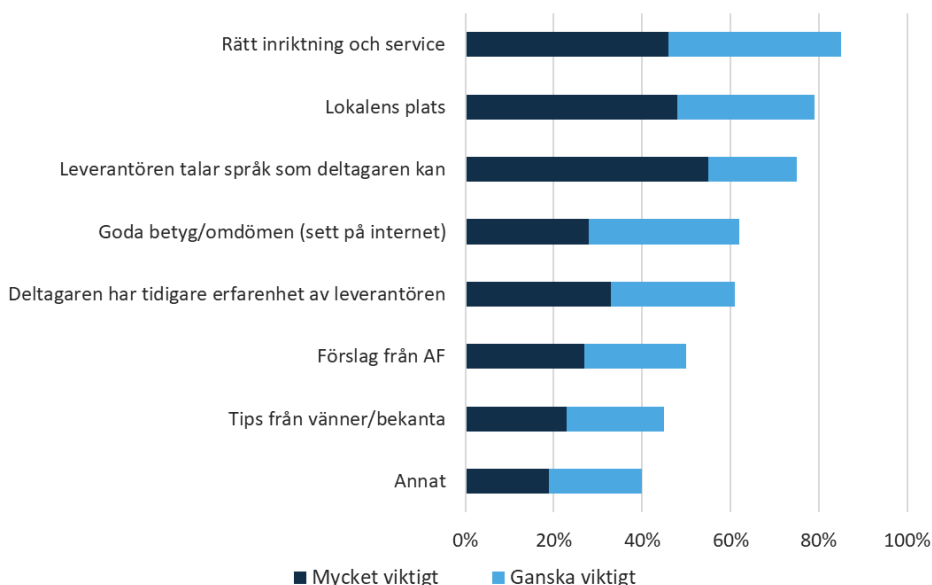
---

³³ Vi har undersökt om betydelsen av lokalens plats spelar olika roll i olika delar i landet. Vi ser emellertid ingen skillnad mellan arbetssökande i storstäder, mellanstora städer, småstäder och på landsbygden.

³⁴ Andelen som prioriterar språket ökar *inte* om vi avgränsar analysen till arbetssökande födda utanför Norden (eller Europa). Det kan möjligen ses som något förvånande. Samtidigt kan det vara så att svensktalande väljer bort leverantörer som har en tydlig språkinriktning.

Figur 1 Deltagarnas motiv till val av leverantör

Not: Analysen bygger på svar från deltagare som gjorde leverantörsvalet på egen hand (n=14 500).

När vi delar upp svaren utifrån vilken nivå inom Rusta och matcha som deltagaren tillhör (A, B eller C) finner vi inga skillnader (se Figur A1 i bilaga). Sammantaget förefaller tidigare erfarenheter som deltagaren, andra arbetsökande eller Arbetsförmedlingen har vara mindre viktiga för leverantörsvalet än information från leverantören om inriktning, lokalernas placering och handledarens språkkunskaper.

4.3 Sammanfattning

Sammanfattningsvis finner vi att de flesta deltagarna i Rusta och matcha tycker att informationen om leverantörerna inför valet är tillräcklig. En tydlig majoritet säger också att valet av leverantör var deras eget. Men det finns vissa variationer. Ungefär en femtedel riktar kritik mot underlaget och två av tio arbetssökande låter förmedlingen styra valet. De tyngst vägande skälen för leverantörsvalet utgörs av en lämplig inriktning på verksamheten, en bra lokalisering av lokalerna och handledarnas språkkunskaper. Det finns också tecken på att arbetsförmedlarna i en del fall har en tydlig roll även när den sökande har valt leverantör själv.

De variationer som vi ser i materialet kan inte i någon nämnvärd grad förklaras av vilken nivå den arbetssökande har blivit indelad i av profileringsverktyget som används i Rusta och matcha. I stället är det utbildning och var i

världen som den arbetssökande är född som har stor betydelse. Högutbildade är mer kritiska till det underlag som de fattar beslut utifrån, samtidigt som de oftare gör självständiga leverantörsväl. Arbetssökande födda utanför Norden är å andra sidan mer nöjda med informationen, men det är också klart vanligare att arbetsförmedlarna i praktiken har ett stort inflytande över leverantörsvalet i dessa fall.

5 Tiden i Rusta och matcha

Rusta och matcha syftar till att deltagaren ska komma till arbete eller utbildning på kortast möjliga tid (Arbetsförmedlingen 2021a). Detta ska ske med hjälp av handledaren hos leverantören. Deltagaren ska få en individuell utvecklingsplan där det beskrivs vilka aktiviteter hen ska ta del av för att nå målet. Utvecklingsplanen utarbetas av handledaren tillsammans med deltagaren och uppdateras efter behov. I det här avsnittet redovisar vi hur deltagarna svarat på frågor om hur servicen i matchningstjänsten är utformad.

5.1 Kontakter med handledaren

5.1.1 Möten

Uppföljningen av utvecklingsplanen som den sökande ska ha sker vid individuella utvecklingsmöten, som också är ett av de få obligatoriska momenten i programmet. Det första utvecklingsmötet ska genomföras som ett fysiskt möte, därefter ska efterföljande individuella utvecklingsmöten genomföras var fjortonde dag, antingen som fysiskt möte eller på distans. Minst en gång var fjärde vecka ska det individuella utvecklingsmötet genomföras som ett fysiskt möte. Mötena ska pågå i minst 30 minuter. Tidigare studier har påvisat oklarheter huruvida de obligatoriska 30-minutersmötena genomförts i den omfattning de borde (Benmarker m. fl. 2021). Därför frågade vi specifikt om detta i enkäten.

Tabell 7 visar, i ett första steg, att 82 procent av deltagarna i Rusta och matcha i normalfallet har ett möte (fysiskt eller digitalt) med sin handledare minst varannan vecka. Deltagare i nivå C har lite tätare handledarkontakter än de i nivå A och B, men skillnaden är liten. Kontakterna inom Rusta och matcha är mycket mer frekventa än motsvarande kontakter bland JOB-deltagare utanför match-

ningstjänsten, där enbart 13 procent har fysiska eller digitala möten med förmedlingspersonal åtminstone var fjortonde dag.³⁵

Tabell 7 Möten mellan arbetssökande och handledare (andel i procent)

	Rusta och matcha				JOB
	Nivå A	Nivå B	Nivå C	Totalt	
a. Brukar ha möte (fysiskt/digitalt) minst varannan vecka?	81	81	84	82	13
b. Har någon gång haft ett möte som varade minst 30 minuter?	84	84	85	84	-
c. Har haft ett möte som varade minst 30 min under de senaste 14 dagarna?	67	67	68	67	-

Not: Antalet svar inom Rusta och matcha varierar mellan 16 542 och 17 032 beroende på delfråga. Av dessa är ca 2 800 personer i nivå A, 6 700 i nivå B och 7 100 i nivå C (med vissa variationer beroende på delfråga). Antalet observationer inom JOB: 10 802.

I steg två fokuserar vi på möten som är minst 30 minuter: 84 procent av deltagarna i Rusta och matcha har, enligt egen utsago, någon gång haft ett sådant möte med sin handledare. Inga skillnader mellan nivåerna existerar. När vi avgränsar oss till vad som har hänt under de senaste fjorton dagarna minskar andelen som menar att de har haft ett 30-minutersmöte till 67 procent (ingen skillnad mellan nivåer). Svaren tyder således på att leverantörerna i ungefär en tredjedel av fallen inte uppfyller kraven som finns. De deltagare som uppger att de aldrig har haft ett 30-minutersmöte, och de som i normalfallet inte har möten åtminstone varannan vecka, får uppenbarligen inte den service de har rätt till. Den andelen uppgår till ca 20 procent av alla som deltar i Rusta och matcha.³⁶

Det kan finnas flera orsaker till att möten inte anordnas så ofta som regelverket stipulerar. En möjlighet är att leverantören inte erbjuder möten i den utsträckning som förväntas, en annan är att deltagaren inte kommer till ett planerat möte. Det senare kan ha flera orsaker, exempelvis sjukdom. Det bör emellertid understrykas att definitionen av ett 30-minutersmöte i enkätfrågan var

³⁵ I enkäten till JOB-deltagarna frågade vi om kontakter med Arbetsförmedlingens personal. Det finns arbetssökande inom JOB som deltar i aktiviteter hos fristående leverantörer vid sidan av Rusta och matcha. Som frågan formulerats fångas detta inte upp. Andelen JOB-deltagare som brukar ha möten med förmedlingens personal eller personal hos en fristående leverantör åtminstone varannan vecka är således förmodligen högre än 13 procent.

³⁶ Vi har undersökt om kontaktfrekvensen ändras om vi exkluderar arbetssökande som nyss har börjat Rusta och matcha. Det skulle kunna vara så att de som startat nyligen inte har hunnit ha några möten ännu. Så är inte fallet. Andelarna är i stort sett oförändrade om vi till exempel tar bort sökande som började Rusta och matcha inom en månad innan de svarade på enkäten.

generös såtillvida att det kan avse ett personligt möte, ett digitalt möte eller ett möte per telefon. I så måtto borde behovet att av ställa in möten vara mindre.

I Tabell 8 undersöker vi hur olika bakgrundsfaktorer samvarierar med sannolikheten att den arbetssökande svarar att hen i normalfallet har möten (fysiska/digitala) med sina handledare åtminstone varannan vecka. Vad gäller nivåindelningen finner vi nästintill inga skillnader. Det finns en något förhöjd sannolikhet att svara att möten i normalfallet hålls minst varannan vecka i nivå C relativt nivå A och B (modell 1). Sambandet är dock svagt, vilket redan illustrerats i Tabell 7.

Flera andra faktorer samvarierar med deltagarnas svar om mötesfrekvensen. Sambanden är i regel ganska svaga, men vad som är tydligt är att arbetssökande med rötterna utanför Norden har fler möten med sina handledare än vad andra arbetssökande har. Sannolikheten att svara att möten i normalfallet hålls minst var fjortonde dag är drygt 10 procentenheter högre i gruppen jämfört med arbetssökande födda i Norden. Vidare har unga och de med eftergymnasial utbildning i genomsnitt färre möten med handledarna.

Ett intressant resultat är att kontakterna mellan handledare och arbetssökande är mer sällsynta bland de som varit länge i Rusta och matcha. För varje månad i matchningstjänsten minskar sannolikheten med en procentenhet att svara att möten hålls åtminstone varannan vecka. Det här skulle kunna handla om att leverantörerna prioriterar ned dem som varit länge i tjänsten. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att det sätt på vilket urvalet har konstruerats innebär att de arbetssökande som svarat efter kort och lång tid i matchningstjänsten inte är fullt ut jämförbara, då de som får arbete successivt försvinner från vår undersökningsgrupp. Det är således inte säkert att det är tiden i Rusta och matcha som i sig minskar mötesfrekvensen (se avsnitt 3.1).

Alla samband är i Tabell 8 stort sett oförändrade om vi adderar kontroller för leverantör (dummy-variabler). Den förklarade variansen (R^2) stiger i modell (4) från 3 till 7 procent, vilket tyder på att det finns skillnader med avseende på hur ofta olika leverantörer har möten med de arbetssökande.

Tabell 8 Hur relaterar sannolikheten för att i normalfallet ha möten minst var 14:e dag till bakgrundsfaktorer (linjära sannolikhetsmodeller)?

	(1)	(2)	(3)	(4)
Nivå i Rusta och matcha (ref: C)				
A	-0,024*** (0,009)		0,003 (0,010)	0,006 (0,009)
B	-0,021*** (0,007)		-0,006 (0,007)	-0,005 (0,007)
Kvinna	-0,001 (0,006)	-0,008 (0,006)	-0,008 (0,006)	-0,005 (0,006)
Ålder (ref: över 55 år)				
18-24	-0,042** (0,017)	-0,070*** (0,018)	-0,072*** (0,018)	-0,076*** (0,018)
25-39	0,047*** (0,008)	-0,003 (0,008)	-0,003 (0,008)	-0,004 (0,008)
40-55	0,021*** (0,007)	-0,016** (0,007)	-0,016** (0,008)	-0,016** (0,007)
Födelseregion (ref: Norden)				
Europa	0,108*** (0,010)	0,110*** (0,010)	0,110*** (0,010)	0,103*** (0,010)
Världen	0,122*** (0,007)	0,118*** (0,008)	0,118*** (0,008)	0,116*** (0,008)
Utbildning (ref: grundskola)				
Gymnasium	-0,044*** (0,008)	-0,007 (0,008)	-0,007 (0,008)	-0,005 (0,008)
Eftergymnasial	-0,053*** (0,008)	-0,036*** (0,008)	-0,036*** (0,008)	-0,031*** (0,008)
Funktionsnedsättning	-0,037*** (0,011)	-0,001 (0,011)	-0,002 (0,012)	-0,002 (0,012)
Tid som arbetslös / i program under senaste 5 åren (år)	0,005* (0,003)	0,007** (0,003)	0,007** (0,003)	0,006** (0,003)
Tid i Rusta och matcha (mån)	-0,010*** (0,001)	-0,010*** (0,001)	-0,010*** (0,001)	-0,010*** (0,001)
Bostadsort (ref: storstad)				
Mellanstor stad	0,032*** (0,007)	0,034*** (0,007)	0,034*** (0,007)	0,022*** (0,007)
Mindre stad	0,022** (0,010)	0,031*** (0,010)	0,030*** (0,010)	0,019* (0,011)
Landsbygd	-0,008 (0,018)	0,002 (0,018)	0,002 (0,018)	-0,014 (0,018)
Analys (antal regressioner)	Bivariat (9)	Multivariat (1)	Multivariat (1)	Multivariat (1)
Möten minst var 14:e dag, andel	0,82	0,82	0,82	0,82
Inkl. kontroll för leverantör?	Nej	Nej	Nej	Ja
R ²	-	0,03	0,03	0,07
Observationer	16 542	16 542	16 542	16 542

Not: Linjära regressionsanalyser (robusta standardfel i parentes) viktade för att ta hänsyn till eventuella skevheter i bortfall utifrån bakgrundsegenskaper. Kodning av utfall: Brukar deltagaren ha möte (fysiskt/digitalt) med handledaren minst varannan vecka? 1=ja; 0=nej. Modell (1) visar resultaten från nio separata analyser utan kontroller för övriga variabler. Modell (2)–(4) redovisar multivariata analyser. ***, ** och * anger signifikans på 99, 95 respektive 90 procents säkerhetsnivå.

Tabell 9 Hur relaterar sannolikheten för att en deltagare i Rusta och matcha har haft ett handledarmöte (minst i 30 min) under de senaste 14 dagarna till bakgrundsfaktorer (linjära sannolikhetsmodeller)?

	(1)	(2)	(3)	(4)
Nivå i Rusta och matcha (ref: C)				
A	-0,011 (0,011)		0,005 (0,011)	0,011 (0,011)
B	-0,010 (0,009)		-0,005 (0,009)	-0,001 (0,009)
Kvinna	-0,018** (0,008)	-0,021** (0,008)	-0,020** (0,008)	-0,016** (0,008)
Ålder (ref: över 55 år)				
18-24	-0,121*** (0,020)	-0,125*** (0,021)	-0,127*** (0,021)	-0,129*** (0,021)
25-39	-0,015 (0,010)	-0,029*** (0,011)	-0,030*** (0,011)	-0,032*** (0,010)
40-55	-0,003 (0,009)	-0,014 (0,009)	-0,015* (0,009)	-0,015* (0,009)
Födelseregion (ref: Norden)				
Europa	0,029** (0,012)	0,027** (0,013)	0,027** (0,013)	0,028** (0,013)
Världen	0,033** (0,009)	0,034** (0,009)	0,034*** (0,009)	0,032*** (0,010)
Utbildning (ref: grundskola)				
Gymnasium	-0,012 (0,010)	-0,003 (0,010)	-0,003 (0,010)	-0,002 (0,010)
Eftergymnasial	0,008 (0,010)	0,003 (0,010)	0,003 (0,010)	0,000 (0,010)
Funktionsnedsättning	-0,019 (0,013)	-0,017 (0,014)	-0,017 (0,014)	-0,013 (0,014)
Tid som arbetslös / i program under senaste 5 åren (år)	0,011*** (0,003)	0,010*** (0,003)	0,009*** (0,003)	0,010*** (0,003)
Tid i Rusta och matcha (mån)	-0,008*** (0,001)	-0,010*** (0,001)	-0,010*** (0,001)	-0,009*** (0,001)
Bostadsort (ref: storstad)				
Mellanstor stad	0,015* (0,009)	0,017** (0,009)	0,017** (0,009)	0,013 (0,009)
Mindre stad	0,010 (0,013)	0,012 (0,013)	0,012 (0,013)	0,017 (0,014)
Landsbygd	0,021 (0,021)	0,023 (0,021)	0,023 (0,021)	0,021 (0,022)
Analys (antal regressioner)	Bivariat (9)	Multivariat (1)	Multivariat (1)	Multivariat (1)
Möte senaste 14 dagar, andel	0,67	0,67	0,67	0,67
Inkl. kontroll för leverantör?	Nej	Nej	Nej	Ja
R ²	-	0,01	0,01	0,04
Observationer	16 480	16 480	16 480	16 480

Not: Linjära regressionsanalyser (robusta standardfel i parentes) viktade för att ta hänsyn till eventuella skevheter i bortfall utifrån bakgrundsegenskaper. Kodning av utfall: Har den sökande haft ett handledarmöte på minst 30 minuter under de senaste 14 dagarna? 1=ja; 0=nej. Modell (1) visar resultaten från nio separata analyser utan kontroller för övriga variabler. Modell (2)–(4) redovisar multivariata analyser. ***, ** och * anger signifikans på 99, 95 respektive 90 procents säkerhetsnivå.

I Tabell 9 har vi ändrat utfallet till att avse om ett 30-minutersmöte har genomförts under den senaste tvåveckorsperioden. I mångt och mycket bekräftas bilden från Tabell 8: Nivåindelningen har ingen betydelse för mötesfrekvens, yngre har färre möten med handledaren, personer födda utanför Norden träffar handledaren oftare³⁷ och mötesfrekvensen är lägre bland arbetssökande som deltagit länge i Rusta och matcha. I det här fallet tycks dock inte utbildningsnivå spela en central roll, samtidigt som vi ser en viss könsskillnad där kvinnor i mindre utsträckning verkar ha haft ett handledarmöte under de senaste fjorton dagarna. Sambanden är över lag stabila mellan olika modellspecifikationer, och att inkludera kontroller för vilken leverantör den arbetssökande går hos höjer den förklarade variansen lite grann från låga nivåer.³⁸

5.1.2 Typer av kontakter

Figur 2 visar olika typer av kontakter som finns mellan handledaren hos den fristående leverantören och den arbetssökande. Det förekommer ganska mycket e-postkorrespondens; drygt hälften av de svarande har kontakt med sin handledare varje vecka på det viset. Därefter tycks den vanligaste typen av kontakt vara att deltagaren besöker leverantören i dennes lokal. Digitala möten är minst vanligt. Även om digitala möten används i mindre utsträckning än övriga kontaktkanaler är det uppenbart att de förekommer relativt ofta och regelbundet inom tjänsten: ca 40 procent har sådana möten minst varannan vecka.³⁹

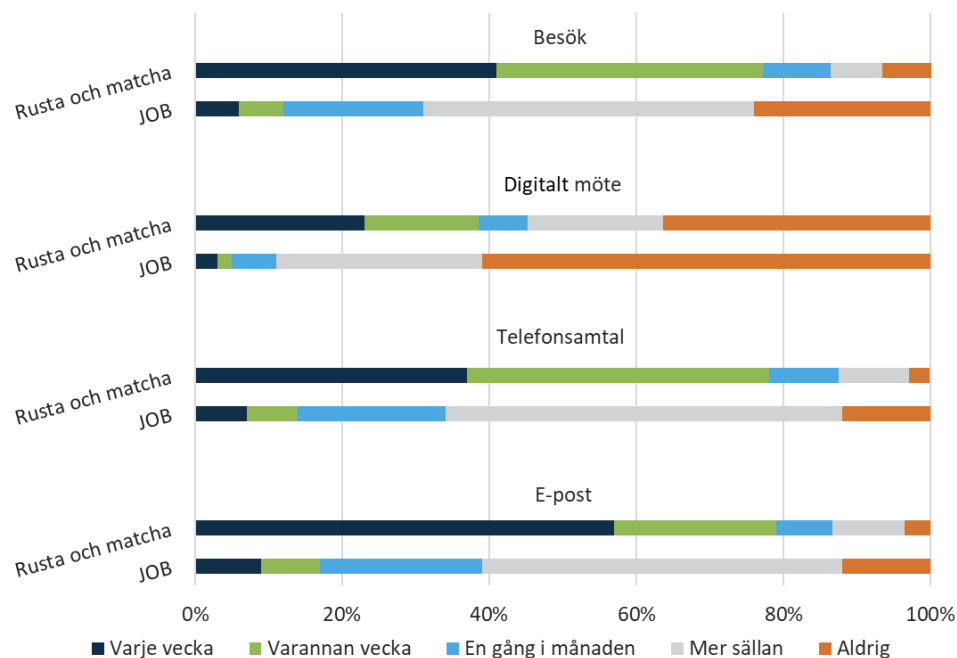
---

³⁷ Analyser som redovisas i Tabell A5 (D) visar att sambandet mellan födelseregion och mötesfrekvens drivs helt av män. Kvinnor födda utanför Norden har ingen ökad sannolikhet att ha haft ett 30-minutersmöte under de senaste 14 dagarna relativt kvinnor födda i Norden.

³⁸ I en ytterligare analys har vi undersökt hur sannolikheten att *aldrig* ha haft ett möte på minst 30 minuter med handledaren samvarierar mellan olika bakgrundsfaktorer. Vi finner över lag svaga samband. Det enda tydliga mönster som framträder är att yngre arbetssökande i högre grad än andra uppger att de aldrig har haft ett möte med sin handledare på minst 30 minuter.

³⁹ Resultaten i Tabell 7 (a) om hur ofta deltagare och handledare har möten i normalfallet bygger på de uppgifter om förekomst av besök och digitala möten som redovisas i Figur 2.

Figur 2 Kontaktfrekvens per typ av kontakt

Not: Frågan till deltagare i Rusta och matcha avsåg kontakter med handledare hos fristående leverantör. Frågan till deltagare i Jobb- och utvecklingsgarantin (JOB) avsåg kontakter med arbetsförmedlare eller annan personal på Arbetsförmedlingen. Antal svarande inom Rusta och matcha är 15 778–16 368 beroende på delfråga och inom JOB 10 583–10 774.

Deltagarna i Rusta och matcha har mycket tätare kontakter med sina handledare än vad andra arbetssökande inom ramen för JOB har med Arbetsförmedlingens personal. Medan exempelvis närmare 8 av 10 deltagare i Rusta och matcha träffar sin handledare i ett personligt/fysiskt möte åtminstone varannan vecka, handlar det endast om 1 av 10 i JOB som lika ofta träffar en arbetsförmedlare eller annan personal från Arbetsförmedlingen.^{40,41}

Figur 3 visar därefter hur stor andel av deltagarna i Rusta och matcha som har kontakt med sin handledare på veckobasis, uppdelat på nivå. Fördelningarna

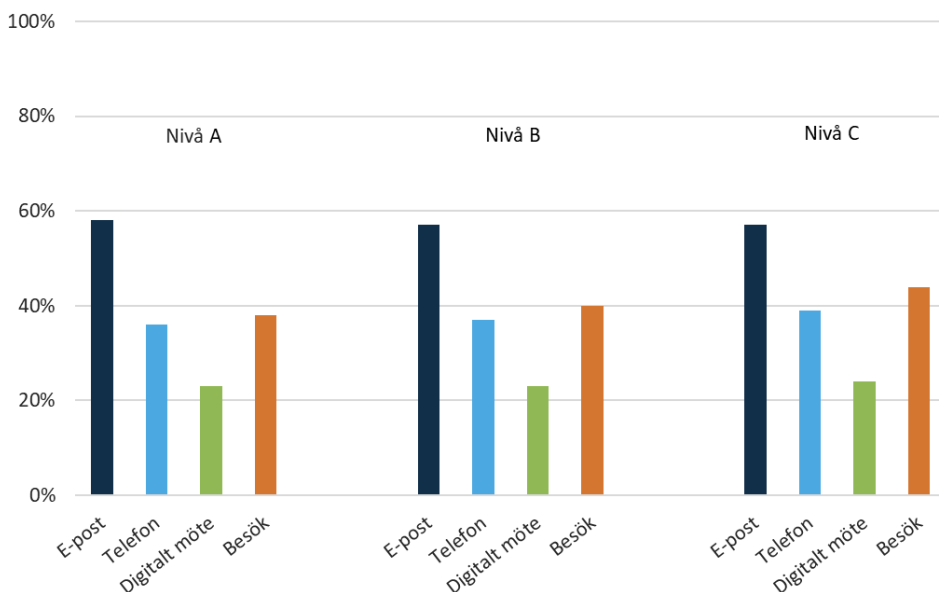
⁴⁰ Notera att enkätfrågan till JOB-deltagare utanför Rusta och matcha inte mäter möten med personal hos fristående leverantörer. Vissa JOB-deltagare deltar i insatser utanför Rusta och matcha.

⁴¹ IFAU genomförde i slutet av 2009 en enkätundersökning med deltagare i JOB (Martinson och Sibbmark 2010). Där ställdes en liknande fråga om mötesfrekvensen mellan arbetssökande och arbetsförmedlare. Antalet möten har gått ner kraftigt under de 13 åren mellan undersökningarna: omkring 60 procent av JOB-deltagarna 2009 träffade sin arbetsförmedlare åtminstone varje månad, vilket kan jämföras med ca 30 procent 2022. Det är dock viktigt att tänka på att deltagarsammansättningen har ändrats.

mellan nivåerna är väldigt lika, men det finns mindre tendenser till att arbetssökande i nivå C besöker sin handledare och har ett personligt möte något oftare än andra deltagare. I övrigt är det mycket små skillnader mellan nivåer.

Figur 3 Andelen (%) deltagare som har kontakt med sin handledare inom Rusta och matcha varje vecka, per nivå

Not: Antal svarande: 2 632–2 726 (nivå A), 6 287–6 540 (nivå B) och 6 859–7 096 (nivå C).

5.2 Aktiviteter

I det här avsnittet beskriver vi hur mycket tid de arbetssökande använder till aktiviteter. Vi studerar även vilka aktiviteter de har fått i Rusta och matcha respektive JOB.

5.2.1 Aktiviteternas omfattning

Tabell 10 visar hur mycket tid som deltagarna totalt lagt på olika aktiviteter under den senaste veckan. Av deltagarna i Rusta och matcha anger 83 procent att de haft aktiviteter hos den fristående leverantören som totalt uppgått till mindre än 10 timmar under perioden. De flesta har haft mindre än 5 timmar och 8 procent har varit helt inaktiva. Aktivitetsnivån är i det närmaste identisk mellan de tre nivåerna.

Tabell 10 Tid till aktiviteter inom Rusta och matcha de senaste 7 dagarna (andel i procent)

	Rusta och matcha			Totalt	JOB
	Nivå A	Nivå B	Nivå C		
0 timmar	9	8	8	8	20
Upp till 2 timmar	31	31	30	31	17
2-5 timmar	28	28	27	28	19
6-10 timmar	15	16	17	16	18
11-20 timmar	8	8	8	8	11
21-30 timmar	5	5	5	5	6
Mer än 30 timmar	4	4	5	4	9
Totalt	100	100	100	100	100
Antal svar	2 792	6 662	7 239	16 693	10 968

Not: Frågan inleddes till samtliga svarande på följande sätt: "Hur mycket tid har du under de senaste 7 dagarna använt till olika aktiviteter..." Arbetsökande inom Rusta och matcha fick tillägget: "...hos [namnet på leverantören]? (Till exempel möten med handledare, gruppmöten, utbildningar och studiebesök.)". JOB-deltagarna fick i stället tillägget: "... som syftar till att öka dina möjligheter att få ett jobb? (Till exempel möten med handledare, gruppmöten, utbildningar och studiebesök.)"

Beräknar vi ett medelvärde genom att ta det mittersta värdet i respektive svarsintervall uppgår detta till 5,7 timmar per vecka. Medianen blir 3,5 timmar per vecka. På månadsbasis hamnar den typiska aktivitetsnivån således på ungefär 14 till 23 timmar, enligt enkätsvaren. Detta är betydligt mer än vad Arbetsförmedlingen (2023b) finner i sin studie av periodiska rapporter från leverantörer. Arbetsförmedlingen poängterar att det finns stora osäkerheter i deras material⁴², men landar i slutsatsen att den typiska aktivitetsnivån förmodligen uppgår till ungefär 4 till 8 timmar per månad. Vissa analyser tyder dock på drygt 11 timmar per månad.⁴³ En tänkbar förklaring till skillnaderna kan också stå att finna i att våra enkäter fångar aktiviteter "hos leverantören", medan de periodiska rapporterna fokuserar på aktiviteter "med handledaren".

⁴² Det kan noteras att leverantörerna inte har några incitament att vara noggranna med att fylla i alla aktiviteter korrekt. Systemet är inte heller byggt för att aktiviteter ska kunna följas i detalj; man har snarare accepterat en "black box"-lösning där leverantörerna ska ha stor frihet och så liten administrativ börda som möjligt. Det är troligt att deltagarens alla aktiviteter inte fångas i de periodiska rapporterna.

⁴³ Om vi i vår analys som ett alternativ utgår från att enkätrespondenterna genomgående överskattar aktivitetsnivån och vi därför väljer det nedersta värdet i respektive svarsintervall (i stället för det mittersta) vid beräkningen blir medelvärdet 4,3 timmar/vecka och medianen 2 timmar/vecka. Per månad blir då medelvärdet 17 timmar och medianen 8 timmar. Med denna ansats hamnar vi närmare Arbetsförmedlingens siffror.

Att mäta aktivitetsnivån genom en deltagarenkät har precis som ett mått baserat på de periodiska rapporterna potentiella felkällor. Det är också troligt att vår enkät och Arbetsförmedlingens periodiska rapporter mäter lite olika saker. Vi kan inte med säkerhet veta vilken beräkning som är mest rättvisande, men vill man fånga deltagarnas sammantagna tid till insatser hos leverantören finns det en del som talar för att deltagarenkäten ligger närmare sanningen.

Från Tabell 10 kan vi vidare se att aktivitetsnivån i Rusta och matcha och JOB skiljer sig åt. Det är många fler i JOB som inte har några aktiviteter alls (20 vs. 8 procent). Samtidigt är det också en högre andel JOB-deltagare som lägger mycket tid på aktiviteter, till exempel minst 21 timmar per vecka (15 vs. 9 procent). I stället har JOB en lägre andel deltagare i intervallet 1–5 timmar per vecka (36 vs. 59 procent).

Den totala mängden aktiviteter som ska schemaläggas ska uppgå till hela den arbetssökandes arbetsutbud, vilket i normalfallet är 40 timmar per vecka. En del av detta kan utföras av den arbetssökande på egen hand. Utifrån resultaten i vår enkät tycks det som att en stor del av de arbetssökandes ansträngningar för att få ett arbete behöver göras på egen hand om de ska komma upp till 40 timmar per vecka.

I Tabell 11 undersöker vi med linjär regressionsanalys hur olika bakgrundsfaktorer samvarierar med hur mycket tid de arbetssökande i Rusta och matcha sammantaget lägger på organiserade aktiviteter hos leverantören under en vecka.

Vi bekräftar inledningsvis att nivåindelningen inte har något tydligt samband med omfattningen på de aktiviteter som deltagarna i matchningstjänsten får del av. Däremot är det flera andra faktorer som har betydelse. Vi ser till exempel att personer födda utanför Norden får mer omfattande insatser. I genomsnitt handlar det om ungefär 1–2 timmar mer per vecka enligt enkätmaterialen. I Tabell A5 (E) i en bilaga till rapporten visar vi att det framför allt är utrikes födda män som driver sambandet, även om det också finns ett liknande (men svagare) samband bland kvinnor.

Tabell 11 Hur relaterar tid till aktiviteter i Rusta och matcha under senaste veckan till olika bakgrundsegenskaper (linjära regressionsanalyser)?

	(1)	(2)	(3)	(4)
Nivå i Rusta och matcha (ref: C)				
A	-0,056 (0,193)		0,288 (0,197)	0,360* (0,194)
B	-0,036 (0,146)		0,184 (0,149)	0,216 (0,148)
Kvinna	-0,514*** (0,133)	-0,621*** (0,132)	-0,595*** (0,132)	-0,550*** (0,132)
Ålder (ref: över 55 år)				
18-24	-0,608** (0,282)	-0,546* (0,296)	-0,572* (0,297)	-0,608** (0,298)
25-39	1,396*** (0,171)	0,861*** (0,177)	0,848*** (0,178)	0,749*** (0,176)
40-55	0,849*** (0,142)	0,335** (0,145)	0,332** (0,145)	0,276* (0,143)
Födelseregion (ref: Norden)				
Europa	1,384*** (0,196)	1,200*** (0,199)	1,226*** (0,200)	1,171*** (0,200)
Världen	2,313*** (0,133)	1,941*** (0,143)	1,973*** (0,144)	1,686*** (0,149)
Utbildning (ref: grundskola)				
Gymnasium	-1,003*** (0,165)	-0,276 (0,169)	-0,300* (0,169)	-0,229 (0,167)
Eftergymnasial	-0,814*** (0,167)	-0,374** (0,168)	-0,401** (0,169)	-0,271 (0,170)
Funktionsnedsättning	-1,319*** (0,185)	-0,671*** (0,186)	-0,603*** (0,191)	-0,539*** (0,187)
Tid som arbetslös / i program under senaste 5 åren (år)	0,368*** (0,052)	0,279*** (0,057)	0,291*** (0,058)	0,283*** (0,057)
Tid i Rusta och matcha (mån)	0,096*** (0,0204)	0,079*** (0,021)	0,075*** (0,021)	0,071*** (0,022)
Bostadsort (ref: storstad)				
Mellanstor stad	0,163 (0,148)	0,210 (0,147)	0,204 (0,147)	0,110 (0,163)
Mindre stad	-0,379* (0,212)	-0,091 (0,212)	-0,105 (0,210)	-0,066 (0,2130)
Landsbygd	-0,868*** (0,297)	-0,532* (0,294)	-0,540* (0,294)	-0,414 (0,308)
Analys (antal regressioner)	Bivariat (9)	Multivariat (1)	Multivariat (1)	Multivariat (1)
Tid till aktiviteter, medel (tim)	5,67	5,67	5,67	5,67
Inkl. kontroll för leverantör?	Nej	Nej	Nej	Ja
R ²	-	0,03	0,03	0,06
Observationer	15 997	15 997	15 997	15 997

Not: Linjära regressionsanalyser (robusta standardfel i parentes) viktade för att ta hänsyn till eventuella skevheter i bortfall utifrån bakgrundsegenskaper. Utfallsvariabeln mäter totalt antal timmar till aktiviteter hos den fristående leverantören beräknade genom att ta mittersta värdet i svarskategorierna i Tabell 10. Modell (1) visar resultaten från nio separata analyser utan kontroller för övriga variabler. Modell (2)–(4) redovisar multivariata analyser. ***, ** och * anger signifikans på 99, 95 respektive 90 procents säkerhetsnivå.

Ett annat mönster som framträder i Tabell 11 är att arbetssökande med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga i genomsnitt har mindre tid till organiserade aktiviteter: mer än 1 timme mindre per vecka när vi inte tar hänsyn till andra variabler och åtminstone 30 minuter mindre i den fulla modellspecifikationen (modell 4). Det finns också en tydlig könsskillnad: kvinnorna har i genomsnitt drygt 30 minuter mindre tid till aktiviteter under en vecka än vad männen får. Deltagarens ålder är också centralt. Analyserna tyder på att den yngsta (18–24 år) och den äldsta (över 55 år) ålderskategorin i lägre grad deltar i aktiviteter.

Omfattande erfarenhet av arbetslöshet samvarierar med mer tid för aktiviteter, men sambandet framstår som ganska svagt. Variationerna mellan typer av bostadsorter är också liten, även om det finns tecken på att arbetssökande på landsbygden i något lägre grad än andra deltar i organiserade aktiviteter. Till skillnad från många andra analyser har utbildningsnivån ingen stark koppling till hur mycket tid deltagaren lägger på aktiviteter. De mindre tendenser som kan ses i materialet går dock i samma riktning som tidigare analyser, det vill säga att insatserna är mindre omfattande för högutbildade.

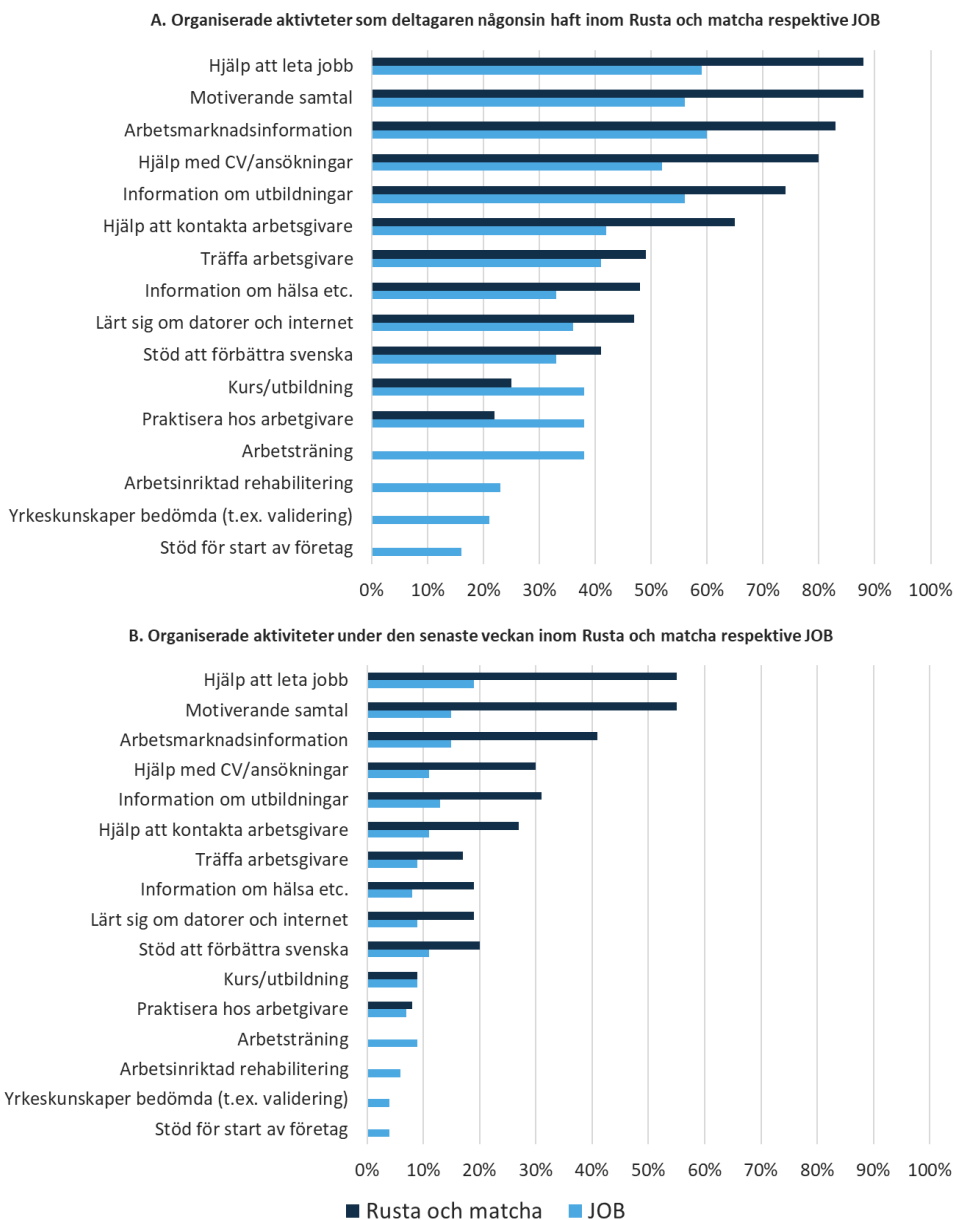
Slutligen ser vi att aktivitetsgraden är mer omfattande bland de som varit i Rusta och matcha länge. För varje extra månad i matchningstjänsten ökar den totala tiden till aktiviteter med i genomsnitt ca 5 minuter per vecka.

Som i flera andra analyser ökar den förklarade variansen (R^2) när vi kontrollerar för leverantör. Det verkar således finnas en del skillnader mellan leverantörer med avseende på hur mycket tid till aktiviteter de ger till de arbetssökande.

5.2.2 Vilka aktiviteter?

Vilka aktiviteter deltar då de arbetssökande i? Figur 4 visar i panel A vilka insatser de arbetssökande överhuvudtaget har haft inom Rusta och matcha respektive JOB, och i panel B vad de har gjort den senaste veckan. Vissa aktiviteter som kan användas inom JOB är inte tillåtna i Rusta och matcha. Vi har inte frågat deltagarna i Rusta och matcha om dessa.

Figur 4 Aktiviteter inom Rusta och matcha respektive JOB

Not: Antalet analyserade svar i Rusta och matcha är 16 919 och i JOB 10 936.

De vanligaste aktiviteterna i Rusta och matcha är motiverande samtal med handledaren, samt hjälp med att hitta jobb att söka. Figur 4 visar att nära 90 procent har fått det stödet någon gång under tiden i programmet (panel A) och

drygt hälften anger att de deltagit i sådana aktiviteter den senaste veckan (panel B). De allra flesta får också information om arbetsmarknaden och om olika utbildningar, samt även hjälp att utforma ansökningshandlingar och CV. Runt 75–85 procent har åtminstone någon gång fått den typen av hjälp (30–40 procent fick hjälpen den senaste veckan). Majoriteten av deltagarna, ca 65 procent, har någon gång fått hjälp att kontakta en arbetsgivare av sin handledare. Vilka andra aktiviteter som används inom Rusta och matcha varierar mer, men det är förhållandevis ovanligt med utbildningsinsatser och praktik hos arbetsgivare. Det kan noteras att Arbetsförmedlingen (2023b) finner ett liknande mönster vad gäller vilka aktiviteter som används inom matchningstjänsten i sin analys av periodiska rapporter.

För att jämföra JOB och Rusta och matcha är det lämpligast att studera Figur 4B, eftersom tidshorisonten är densamma i det här fallet (aktiviteter under senaste veckan). Figuren visar att deltagarna i JOB i mångt och mycket får samma typ av insatser som de som deltar i Rusta och matcha, däremot i klart lägre grad. Variationen i typ av stöd är också betydligt större i JOB. Utbildning, praktik, arbetsträning och rehabilitering är insatser som relativt sett är vanligare utanför Rusta och matcha.

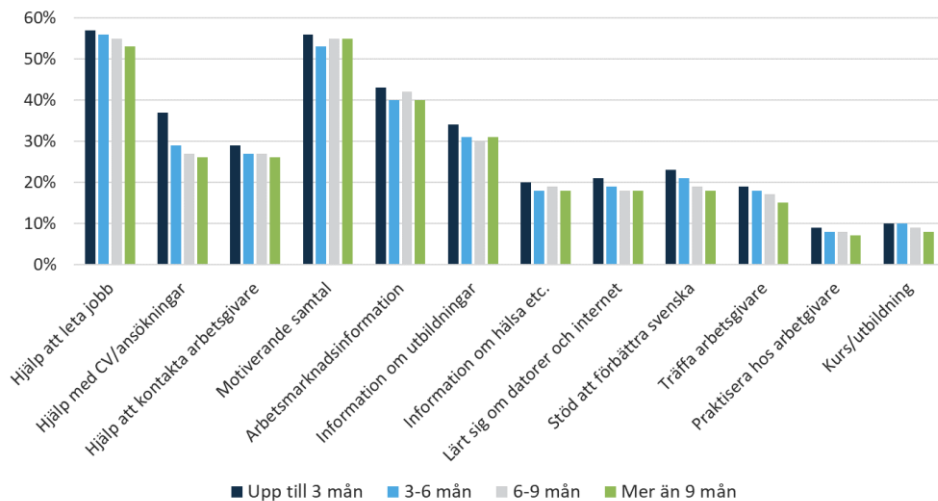
Vi finner nästan inga skillnader mellan nivåerna i Rusta och matcha (se Figur A2 i bilaga), men på en punkt finns det en skillnad värd att notera, nämligen avseende insatsen ”hjälp med att förbättra sin svenska”. I nivå C, där högst andel är födda utanför Norden, har 46 procent fått sådant stöd, i nivå B handlar det om 40 procent och i nivå A om 35 procent.

Figur 5 visar typer av aktiviteter som deltagaren har haft under den senaste veckan utifrån tid i Rusta och matcha. Det finns en genomgående tendens till att deltagare som varit längre i tjänsten i lägre grad anger att de under den senaste veckan haft en specifik aktivitet. Detta skulle kunna uppfattas som paradoxalt, givet att tidigare analyser visat att den totala tiden till aktiviteter ökar med tiden i Rusta och matcha (se Tabell 11). Samtidigt mäter vi här typ av insats, inte tidsåtgången. Det är inte samma sak. Dessutom är skillnaderna över tid i matchningstjänsten små i de allra flesta fallen, även om mönstren är väl synliga. Det enskilda resultat som framträder klarast i figuren är att arbetssökande under det initiala skedet i tjänsten får extra hjälp med att formulera ansökningar och CV, vilket framstår som ett rimligt mönster.⁴⁴

---

⁴⁴ I sammanhanget är det värt att påminna om att vi inte med säkerhet kan säga om det är tiden i tjänsten i sig eller en förändrad sammansättning av deltagarna i Rusta och matcha (eller båda delarna) som ligger bakom tidsmönstret (se avsnitt 3.1).

Figur 5 Aktiviteter i Rusta och matcha under den senaste veckan utifrån tid i tjänsten

5.3 Jobbsökande

I det här avsnittet studerar vi jobbsökande. I ett första delavsnitt redovisas svaren på frågor om i vilken utsträckning de arbetssökande söker arbete (avsnitt 5.3.1). Därefter följer ett avsnitt som fokuserar på de arbetssökandes bedömningar av chansen att få ett jobb och vilka typer av arbeten de är beredda att acceptera (avsnitt 5.3.2).

5.3.1 I vilken utsträckning söks arbeten?

I webbenkäten frågade vi deltagarna hur mycket tid de lagt på att söka jobb och hur många jobb de sökt. Frågorna om tidsåtgången för jobbsökande är ställda för den senaste veckan, medan frågan om antalet sökta arbeten är ställda för den senaste månaden. Vi frågade också om handledaren har gett förslag på arbeten att söka och om fler, färre eller lika många jobb söks som innan matchningstjänsten påbörjades. Resultaten återges i Tabell 12.

Tabell 12 Jobsökande (andel i procent)

	Rusta och matcha			Totalt	JOB
	Nivå A	Nivå B	Nivå C		
<i>A. Timmar till att söka jobb senaste 7 dagarna (n= 16 324; 10 503)</i>					
Har inte sökt något jobb	1	1	1	1	7
Mindre än 2 timmar	7	7	8	7	13
2-5 timmar	25	25	28	26	30
6-10 timmar	25	26	24	25	23
11-20 timmar	20	19	18	19	13
21-30 timmar	11	11	10	11	6
Mer än 30 timmar	11	11	11	11	8
Totalt	100	100	100	100	100
Medelvärde	12h 54min	12h 43min	12h 8min	12h 30min	9h 31min
<i>B. Antal sökta jobb senaste 30 dagarna (n=16 350; 10 539)</i>					
Har inte sökt något jobb	1	1	1	1	7
1-5 jobb	10	11	12	11	26
6-10 jobb	41	41	38	40	35
11-20 jobb	31	31	31	31	20
Mer än 20 jobb	17	16	18	17	12
Totalt	100	100	100	100	100
<i>C. Har fått förslag om jobb att söka under de senaste 30 dagarna (n=16 845; 11 014)</i>					
Flera gånger	68	69	69	68	23
En gång	18	18	18	18	21
Aldrig	14	13	13	14	56
Totalt	100	100	100	100	100
<i>D. Jobsökande relativt tiden innan Rusta och matcha (n=16 766)</i>					
Fler arbeten	45	47	50	48	-
Ungefär lika många arbeten	52	51	47	49	-
Färre arbeten	3	2	3	3	-
Totalt	100	100	100	100	-

Svaren på frågan om hur mycket tid som läggs på jobsökande under en vecka varierar mycket. Detta visas i panel A i Tabell 12. Drygt 20 procent av deltagarna i Rusta och matcha använder 20 timmar eller mer till att söka arbete, medan runt hälften lägger mellan 2 och 10 timmar i veckan på jobsökande. Om vi beräknar ett medelvärde genom att ta det mittersta värdet i respektive kategori uppgår det till ca 12,5 timmar.⁴⁵ Variationen mellan nivåer är förhållandevis liten, men deltagarna i nivå C lägger mindre tid på att söka jobb. Skillnaden relativt JOB-deltagarna är dock tydlig: de som går i Rusta och matcha avsätter mer tid till att söka arbete. Medelvärdet i JOB är till exempel ca 9,5 timmar per vecka. Skillnaden är förväntad, givet målgrupperna i de två fallen och vilka aktiviteter som används inom respektive grupp.

Mönstren ovan bekräftas i svaren på frågan om hur många jobb de arbetsökande har sökt den senaste månaden, vilket redovisas i panel B. De allra flesta av deltagarna i Rusta matcha anger ett svar mellan 6 och 20 sökta jobb och det finns inga tydliga skillnader mellan nivåerna. Bland JOB-deltagare som inte är med i Rusta och matcha söks det färre jobb. En tredjedel av de svarande har sökt färre än sex arbeten, att jämföra med bara 1 av 10 i Rusta och matcha.⁴⁶

Att arbetssätten skiljer sig åt mellan leverantörerna inom Rusta och matcha å ena sidan och Arbetsförmedlingen å den andra sidan illustreras i panel C. Det är betydligt vanligare att arbetsökande i matchningstjänsten får konkreta förslag om jobb. Vi finner ånyo inga skillnader mellan svaren från deltagare i de olika nivåerna.

Den sista frågan som presenteras i tabellen handlar om de arbetsökandes egna bedömningar av om de har intensifierat sitt sökande av jobb sedan de började i Rusta och matcha; se panel D. Frågan ställdes inte till övriga deltagare i JOB. Ungefär hälften av de svarande har enligt egen utsago ökat sitt arbetsökande och endast ett fåtal söker färre jobb. Det finns vissa tecken på att de svagaste arbetsökande (nivå C) ökat sitt arbetsökande något mer än övriga.

5.3.2 Jobbchanser och benägenhet att tacka ja till jobberbjudanden

Många deltagare i Rusta och matcha är optimistiska inför möjligheten att få ett jobb inom det närmaste halvåret trots att den genomsnittliga inskrivningstiden på Arbetsförmedlingen direkt innan tjänsten påbörjats är mer än tre år. Tabell 13

---

⁴⁵ Som övre gräns för det svarsalternativ som innebär mest jobsökande har vi utgått från 40 timmar per vecka för att söka arbete.

⁴⁶ Relativt svaren i JOB-enkäten från 2009 förefaller jobsökandet ha ökat. Enligt Martinson och Sibbmark (2010) hade exempelvis 21 procent av JOB-deltagarna inte sökt något jobb alls den senaste månaden, vilket kan jämföras med 7 procent i vår undersökning 2022.

visar att två tredjedelar uppskattar chanserna till ganska eller mycket bra. Inte heller här finns några stora skillnader mellan nivåerna. Bland JOB-deltagare är uppfattningarna inte fullt ut lika positiva, men mer än hälften menar trots allt att de har ganska eller mycket bra chanser att få ett arbete inom sex månader.

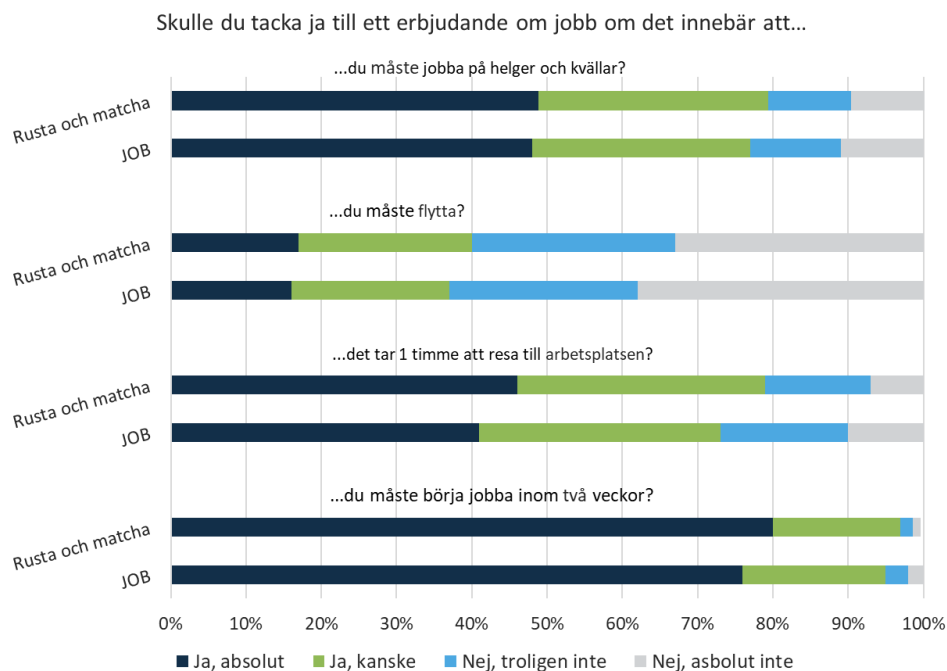
Tabell 13 Deltagarnas uppskattning av chansen att få ett jobb inom de närmaste 6 månaderna (andel i procent)

	Rusta och matcha				JOB
	Nivå A	Nivå B	Nivå C	Totalt	
Mycket bra	22	21	24	22	23
Ganska bra	46	45	43	44	33
Ganska dåliga	22	23	21	22	25
Mycket dåliga	10	11	13	12	20
Totalt	100	100	100	100	100
Antal svar	2 411	5 695	6 118	14 224	9 059

Den sista enkätfrågan om jobbsökande fokuserar på vilka typer av jobb som de sökande är beredda att acceptera (Figur 6). Många deltagare i Rusta och matcha uppger att de skulle vara beredda att börja arbeta omgående om de fick chansen. Runt 80 procent menar att de kan börja jobba inom två veckor, och många kan tänka sig att jobba helger eller accepterar en längre pendling till arbetsplatsen. Däremot är betydligt fler tveksamma till att ta ett arbete som de måste flytta till. Det finns inga skillnader i svarsmönster mellan deltagare från olika nivåer i Rusta och matcha (se Tabell A2).

Skillnaden mellan Rusta och matcha och JOB är liten, även om de som går hos en fristående leverantör i något större utsträckning är beredda att ta ett arbete (se Figur 6). Resultatet är förväntat, eftersom JOB-deltagare som inte går i Rusta och matcha i högre grad behöver förberedande och rehabiliterande insatser innan de kan ta ett reguljärt arbete. Utifrån detta perspektiv är skillnaderna snarast oväntat små.

Figur 6 Benägenheten att tacka ja till olika typer av jobberbjudanden

Not: Antalet observationer uppgår i Rusta och matcha ligger i intervallet 14 112–15 668 beroende på delfråga. I JOB handlar det i stället om 9 106–9 795 svarande.

5.4 Utbildning som mål

Ett av målen med Rusta och matcha, som också ger resultatersättning till leverantören, är att deltagaren påbörjar en utbildning som är längre än fyra månader och som är CSN-berättigad. Utbildningen kan vara på grundläggande, gymnasial eller eftergymnasial nivå. Utbildningen får också kombineras med Sfi eller samhällsorientering. När vi frågar deltagarna är det nästan 80 procent som kan tänka sig att gå en sådan utbildning (Tabell 14). Många har också blivit uppmanade av sin handledare att gå en utbildning, bara en tredjedel har inte fått någon sådan uppmaning. Det finns ingen tydlig skillnad mellan nivå A, B och C.

De JOB-deltagare som inte är med i Rusta och matcha har ett lika stort intresse av att gå en utbildning som de i Rusta och matcha, men det är betydligt ovanligare att de har fått en uppmaning om att söka sig till en utbildning. Till exempel svarar 45 procent av deltagarna i Rusta och matcha att de flera gånger har blivit uppmanade att gå en utbildning, medan motsvarande andel i JOB är ca 20 procent.

Tabell 14 Utbildning som alternativ till jobb (andel i procent)

	Rusta och matcha				JOB
	Nivå A	Nivå B	Nivå C	Totalt	
<i>A. Kan du tänka dig att gå en utbildning som är 4 månader eller längre?</i>					
Ja, absolut	45	45	45	45	46
Ja, kanske	34	35	35	35	32
Nej, troligen inte	16	14	14	15	15
Nej, absolut inte	5	6	6	5	7
Totalt	100	100	100	100	100
Antal svar	2 730	6 508	7 106	16 345	10 560
<i>B. Har handledaren uppmuntrat deltagaren att gå utbildning eller kurs?</i>					
Ja, flera gånger	43	44	46	45	21
Ja, en gång	30	27	28	28	30
Nej	27	29	26	27	49
Totalt	100	100	100	100	100
Antal svar	2 796	6 669	7 225	16 690	10 914

5.5 Sammanfattning

I normalfallet har de arbetssökande i Rusta och matcha ett handledarmöte åtminstone varannan vecka. Däremot tyder resultaten på att runt en tredjedel inte haft det obligatoriska 30-minutersmötet under den senaste tvåveckorsperioden.

Våra analyser visar vidare att den sammanlagda tiden med aktiviteter hos leverantören i de allra flesta fall är mer än 0 timmar men mindre än 10 timmar per vecka, med ett snitt på ungefär 6 timmar och en median på 3,5 timmar. Detta är betydligt mer än vad Arbetsförmedlingen (2023b) har funnit i tidigare analyser. Men oavsett om man utgår från våra eller Arbetsförmedlingens siffror står det klart att det är en liten del av den tid som arbetssökande förväntas använda till att skaffa sig ett jobb som används till organiserade insatser och möten i regi av de fristående leverantörerna. En hel del ansvar ligger därmed på den enskilde arbetssökande.

Motiverande samtal med handledaren och hjälp med att hitta jobb att söka är de vanligaste organiserade aktiviteterna i matchningstjänsten. De allra flesta får

också information om arbetsmarknaden och om olika utbildningar, samt hjälp att utforma ansökningshandlingar och CV.

I genomsnitt använder deltagarna ungefär 12,5 timmar per vecka till att söka jobb. Ungefär hälften av respondenterna har intensifierat sitt jobbsökande sedan de började i Rusta och matcha. Deltagarna har också i regel en positiv syn på utsikterna att få ett arbete inom sex månader och de flesta är beredda att acceptera många typer av jobb. Däremot är det en minoritet som är villiga att flytta till ett arbete.

Vi finner inga tydliga tecken på att innehållet i Rusta och matcha varierar mellan nivå A, B och C i tjänsten. Andra faktorer är emellertid betydelsefulla. Den enskilt viktigaste faktorn är om den arbetssökande är född i eller utanför Norden. Aktivitetsgraden är genomgående högre bland arbetssökande som inte är födda i Norden. Ytterligare ett resultat som är viktigt att uppmärksamma är att kvinnor och arbetssökande med en funktionsnedsättning i genomsnitt tycks delta i organiserade aktiviteter i lägre grad.

6 Är deltagarna nöjda?

I avsnitt 6 vänder vi blicken mot de arbetssökandes uppfattningar om den service de får. Vi analyserar inledningsvis attityder till kontakter och möten (avsnitt 6.1) och därefter uppfattningar om insatserna (avsnitt 6.2). Sedan undersöker vi huruvida deltagarna tycker att tiden i Rusta och matcha har varit utvecklande (avsnitt 6.3), för att till sist studera de arbetssökandes förtroende för leverantörerna och Arbetsförmedlingen (avsnitt 6.4).

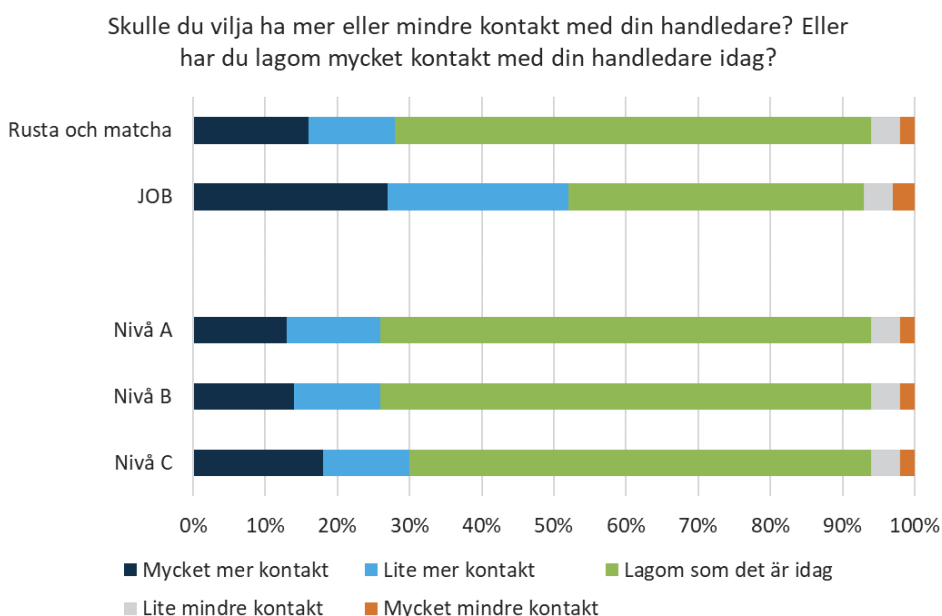
Utgångspunkten i analyserna är att det i huvudsak är positivt om de arbetssökande upplever att den service som de får fungerar bra. Detta kan emellertid problematiseras. Om deltagare är nöjda som en konsekvens av att leverantörerna ställer låga krav eller beroende på att de tänjer på regelverk för de arbetssökandes skull bör positiva deltagarattityder betraktas på ett annat vis än om det är genomtänkta insatser och ett korrekt och gott bemötande som ligger bakom nöjdheten. Arbetsförmedlingen och leverantörerna har i uppdrag att ställa krav på de arbetssökande och kontrollera att de uppfyller sina skyldigheter. Det kan till exempel handla om att rapportera om den sökande inte kommer på avtalade möten eller söker för få arbeten. Hur rollen verkställs i praktiken är svårt att veta. Om en ”tuffare linje” leder till att arbetssökande får jobb eller börjar studera i högre grad gynnas leverantören ekonomiskt. Det kan tala för att leverantören verkligen kommer att ställa krav. Å andra sidan vill leverantören rimligen ha en god relation till de arbetssökande och ha möjlighet att behålla och rekrytera nya kunder, vilket kan tala för ett mindre kravfullt förhållningssätt. Vad

som är viktigt att ta med sig från den här diskussionen är en brasklapp om att viss försiktighet erfordras vid tolkningen av resultaten i avsnitt 6.

6.1 Lagom mycket kontakter och möten?

De flesta deltagarna är nöjda med kontaktfrekvensen med handledaren, vilket illustreras i Figur 7. Runt 70 procent svarar att de har lagom mycket kontakt med sin handledare. Samtidigt vill drygt 25 procent att kontakterna ska öka. Ett tydligt resultat är att arbetssökande som inte deltar i Rusta och matcha, utan i stället är kvar i JOB hos Arbetsförmedlingen, är mindre nöjda med kontaktfrekvensen. I det här fallet är det drygt 50 procent som tycker att de har för lite kontakter, alltså ungefär dubbelt så många som bland deltagarna i Rusta och matcha.

Figur 7 Deltagarnas efterfrågan på kontakt med handledaren (Rusta och matcha) respektive Arbetsförmedlingen (JOB)

Not: I frågan till JOB-deltagare var "din handledare" utbytt mot "Arbetsförmedlingen". Antalet observationer i Rusta och matcha: 16 773 (nivå A: 2 812; nivå B: 6 690; nivå C: 7 271). Antalet observationer i JOB: 10 958.

Skillnaderna mellan olika nivåer inom Rusta och matcha är återigen ganska små, men sökande som deltar inom nivå C vill i något högre grad ha mer kontakt med sin handledare.

En jämförelse av efterfrågan på kontakter utifrån i vilken grad de arbetssökande faktiskt har handledarmöten (baserad på uppdelningen i Tabell 7)

visar att sökande som har relativt sett färre möten med sin handledare i större utsträckning vill minska ner på kontakterna. Exempelvis vill drygt 10 procent av de som *inte* har möten åtminstone varannan vecka minska ner på kontakterna, medan motsvarande andel bara är 5 procent bland de som träffar sin handledare minst var fjortonde dag (se Tabell A1). Det kan tyda på att en del av förklaringen till att vissa deltagare inte har så mycket handledarkontakter som de borde ha enligt regelverket står att finna i att de arbetssökande ”vill vara i fred” (jämför diskussionen i avsnitt 6).

I Tabell 15 redovisas analyser av hur efterfrågan på möten med handledare varierar utifrån bakgrundsfaktorer: Vem vill ha mer hjälp av sin handledare?

Nivån i Rusta och matcha har en svag koppling till efterfrågan på handledarkontakter. Många andra faktorer framstår som mer betydelsefulla; särskilt var i världen den arbetssökande är född. Arbetssökande födda i Europa, men utanför Norden, har 9 procentenheters större sannolikhet att efterfråga tätare kontakter med handledaren än de som är födda i Norden. Och i gruppen födda utanför Europa är sannolikheten hela 20 procentenheter högre. Skattningarna kan sättas i relation till sannolikheten att efterfråga tätare kontakter i gruppen som helhet som är 28 procent.⁴⁷

Skillnaderna beroende på utbildning och ålder är också mycket stora. Deltagare i matchningstjänsten som är 55 år eller äldre, och de som har åtminstone gymnasial utbildning, vill i betydligt lägre grad än andra ha kontakter med sina handledare. Det är också tydligt att personer som har varit länge i matchningstjänsten har en lägre sannolikhet att efterfråga mer kontakter med handledarna.

Vid kontroll för övriga faktorer framstår det som att deltagare med en funktionsnedsättning i högre grad än andra tycker att de har för lite kontakter med sina handledare.⁴⁸ Vi finner slutligen att män något oftare än kvinnor vill få mer hjälp av handledaren.

---

⁴⁷ Tabell A5 (F) visar att det framför allt är män födda utanför Europa som efterfrågar mer handledarmöten.

⁴⁸ Notera att detta samband går åt motsatt håll (men är svagt) när vi inte tar hänsyn till några andra faktorer i regressionerna.

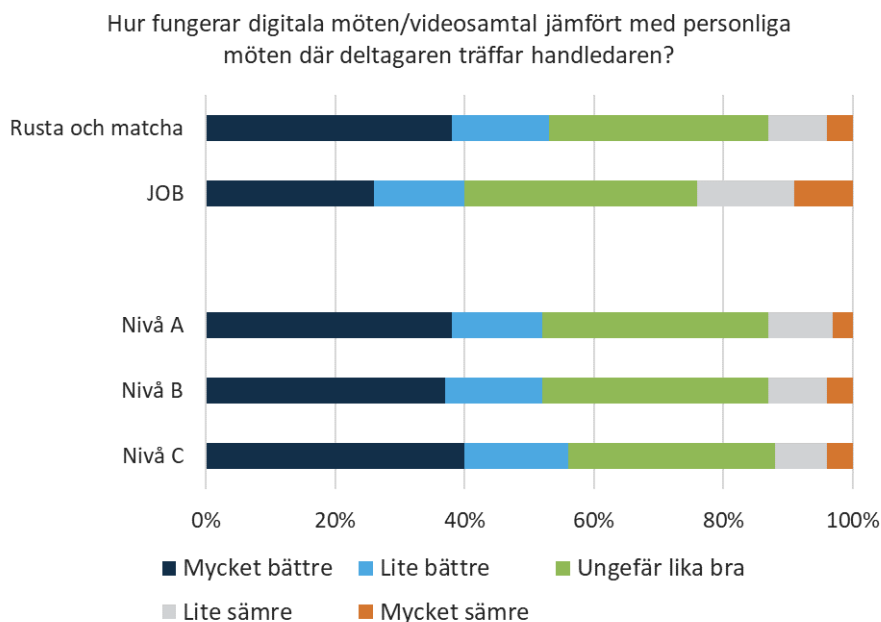
Tabell 15 Hur relaterar sannolikheten för att arbetssökande ska efterfråga mer möten med handledare till olika bakgrundsfaktorer (linjära sannolikhetsmodeller)?

	(1)	(2)	(3)	(4)
Nivå i Rusta och matcha (ref: C)				
A	-0,043*** (0,011)		-0,008 (0,011)	-0,006 (0,011)
B	-0,038*** (0,008)		-0,007 (0,008)	-0,006 (0,008)
Kvinna	-0,029*** (0,008)	-0,037*** (0,007)	-0,038*** (0,007)	-0,037*** (0,007)
Ålder (ref: över 55 år)				
18-24	0,177*** (0,019)	0,131*** (0,019)	0,131*** (0,019)	0,131*** (0,019)
25-39	0,165*** (0,009)	0,084*** (0,009)	0,084*** (0,009)	0,081*** (0,009)
40-55	0,119*** (0,008)	0,056*** (0,008)	0,056*** (0,008)	0,054*** (0,008)
Födelseregion (ref: Norden)				
Europa	0,089*** (0,011)	0,087*** (0,011)	0,087*** (0,011)	0,086*** (0,011)
Världen	0,239*** (0,007)	0,204*** (0,008)	0,203*** (0,008)	0,195*** (0,008)
Utbildning (ref: grundskola)				
Gymnasium	-0,155*** (0,009)	-0,083*** (0,009)	-0,082*** (0,009)	-0,081*** (0,009)
Eftergymnasial	-0,148*** (0,009)	-0,088*** (0,009)	-0,087*** (0,009)	-0,085*** (0,009)
Funktionsnedsättning	-0,029** (0,012)	0,060*** (0,012)	0,060*** (0,012)	0,061*** (0,012)
Tid som arbetslös / i program under senaste 5 åren (år)	-0,003 (0,003)	-0,005 (0,003)	-0,004 (0,003)	-0,004 (0,003)
Tid i Rusta och matcha (mån)	-0,008*** (0,001)	-0,006*** (0,001)	-0,006*** (0,001)	-0,006*** (0,001)
Bostadsort (ref: storstad)				
Mellanstor stad	0,011 (0,008)	0,000 (0,008)	0,000 (0,008)	0,003 (0,009)
Mindre stad	-0,028*** (0,012)	-0,023** (0,012)	-0,023* (0,012)	-0,011 (0,013)
Landsbygd	-0,013 (0,020)	-0,004 (0,019)	-0,004 (0,019)	-0,002 (0,020)
Analys (antal regressioner)	Bivariat (9)	Multivariat (1)	Multivariat (1)	Multivariat (1)
Efterfrågar mer möten, andel	0,28	0,28	0,28	0,28
Inkl. kontroll för leverantör?	Nej	Nej	Nej	Ja
R ²	-	0,08	0,08	0,10
Observationer	16 773	16 773	16 773	16 773

Not: Linjära regressionsanalyser (robusta standardfel i parentes) viktade för att ta hänsyn till eventuella skevheter i bortfall utifrån bakgrundsegenskaper. Kodning av utfall: mycket/lite mer kontakt=1; lagom som idag eller mycket/lite mindre kontakt=0. Modell (1) visar resultaten från nio separata analyser utan kontroller för övriga variabler. Modell (2)–(4) redovisar multivariata analyser. ***, ** och * anger signifikans på 99, 95 respektive 90 procents säkerhetsnivå.

Under Covid-19-pandemin var digitala möten vanliga. Arbetsförmedlingen går generellt mot att många ärenden ska kunna lösas digitalt. Vi frågade därför de arbetssökande hur de upplever att digitala möten fungerar i relation till vanliga besök.

Figur 8 Deltagarnas uppfattningar om digitala möten relativt besök

Not: Frågan till JOB-deltagare fokuserar på möten med arbetsförmedlare i stället för möten med handledare. Frågan har besvarats av arbetssökande som haft både digitala möten och besök. Antalet observationer i Rusta och matcha: 10 542 (nivå A: 1 741; nivå B: 4 252; nivå C: 4 549). Antalet observationer i JOB: 10 958.

Figur 8 visar att av de arbetssökande som har haft digitala möten så tycker nästan 9 av 10 att digitala möten fungerar lika bra eller bättre än personliga fysiska möten med handledaren. Mer än en tredjedel av deltagarna menar att digitala möten fungerar mycket bättre.⁴⁹ Det är små skillnader mellan deltagare i nivå A, B och C. De som deltar i nivå C är dock i genomsnitt lite mer positiva till videosamtal. Arbetssökande inom JOB är inte lika nöjda med digitala möten, men det är fortfarande 75 procent som tycker att videosamtal är minst lika bra som personliga besök på förmedlingskontoren.

⁴⁹ Om analysen avgränsas till de arbetssökande som har haft digitala möten varannan vecka eller oftare (inte i figuren) är det en ännu större andel som menar att digitala lösningar är bättre: hälften svarar att dessa möten är mycket bättre och bara 5 procent tycker att de är sämre.

Frågan har av naturliga skäl bara besvarats av arbetssökande som haft både digitala möten och besök. Det är inte säkert att de arbetssökande hade varit lika positiva om all kontakt var digital. Dessutom hade mönstret kunnat se annorlunda ut om de arbetssökande ”tvingats” till att enbart ha digitala möten. Därmed bör inte resultaten ses som ett tydligt stöd för att möten generellt kan digitaliseras.⁵⁰

Enkäten innehöll också en fråga om hur deltagarna i Rusta och matcha uppfattat kontakten med Arbetsförmedlingen under den tid de har varit hos den privata leverantören: Hade de önskat mer hjälp från Arbetsförmedlingen?

Tabell 16 Önskar deltagaren mer hjälp från Arbetsförmedlingen under tiden hos leverantören? (andel i procent)

	Nivå A	Nivå B	Nivå C	Totalt
Ja	36	36	40	38
Nej	37	39	36	37
Vet inte	27	25	23	25
Totalt	100	100	100	100
Antal svar	2 803	6 689	7 263	16 755

Enligt resultatet i Tabell 16 menar nästan 4 av 10 att det hade varit bra med mer stöttning från Arbetsförmedlingen under tiden i Rusta och matcha. Vi har tyvärr ingen information om vad deltagarna önskat hjälp med, men resultatet indikerar att det i ganska många fall saknats något i stödet som leverantören inte kunnat ge de arbetssökande. Svaren skiljer sig inte så mycket mellan de tre nivåerna även om deltagare i nivå C i något högre grad efterfrågar hjälp från förmedlingen.

6.2 Är aktiviteterna väl anpassade till deltagarna?

Deltagarna i Rusta och matcha verkar i stort anse att insatserna som de har fått ta del av har varit stödjande: 75 procent svarar att aktiviteterna i mycket eller i ganska hög grad har varit anpassade efter deras behov (Tabell 17). Men det finns trots det en tydlig variation och 17 procent är inte nöjda med vad de får. Återigen finner vi inga betydelsefulla skillnader mellan nivå A, B och C. Deltagarna i Rusta och matcha tycker i klart högre grad att insatserna är väl avvägda om man

⁵⁰ Även om deltagarna själva föredrar digitala möten kan det från samhällets perspektiv dessutom finnas skäl till att möten ska vara fysiska. Exempelvis om det krävs för att ge bästa möjliga stöd till den arbetssökande eller för att upprätthålla ”kontrollfunktionen” som finns inbyggd i arbetsmarknadspolitiken. Dessutom kan fysiska möten ses som ett arbetstränande moment där den arbetssökande behöver passa en förutbestämd tid och ta sig iväg till mötet.

jämför med JOB, där runt 50 procent är av åsikten att insatserna i mycket eller ganska hög grad motsvarar deras behov.⁵¹

Tabell 17 Har insatserna varit anpassade till vad deltagaren tycker att hen behöver hjälp med? (andel i procent)

	Rusta och matcha				JOB
	Nivå A	Nivå B	Nivå C	Totalt	
Ja, i mycket hög grad	35	36	39	37	17
Ja, i ganska hög grad	39	39	37	38	33
Nej, bara i låg grad	11	11	10	11	19
Nej, inte alls	7	6	6	6	14
Kan inte bedöma	7	8	8	8	17
Totalt	100	100	100	100	100
Antal svar	2 810	6 701	7 278	16 789	10 997

Vilka bakgrundsfaktorer påverkar uppfattningarna om i vad mån aktiviteterna är anpassade till vad de arbetssökande enligt egen uppfattning behöver? Tabell 18 visar regressionsanalyser där vi skattar sannolikheten för att deltagarna svarar att de aktiviteterna har varit anpassade till deras behov i (ganska/mycket) hög grad.

Nivåindelningen har inget starkt samband med de arbetssökandes uppfattningar om hur pass väl avvägda insatserna har varit, men däremot finner vi som i många tidigare fall att individens ursprung har ett samband med hur svaren fördelar sig. Födda i Norden är mer kritiska. Vi ser också att tydlig kritik kommer från personer med eftergymnasial utbildning och från arbetssökande med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmågan. De övriga sambanden är relativt svaga.

⁵¹ Även 2009 tyckte ungefär hälften av deltagarna i JOB att aktiviteterna i mycket eller ganska stor utsträckning var anpassade efter deras behov (Martinson och Sibbmark 2010).

Tabell 18 Hur relaterar sannolikheten för att deltagare tycker att aktiviteterna i Rusta och matcha har varit väl avvägda till bakgrundsfaktorer (linjära sannolikhetsmodeller)?

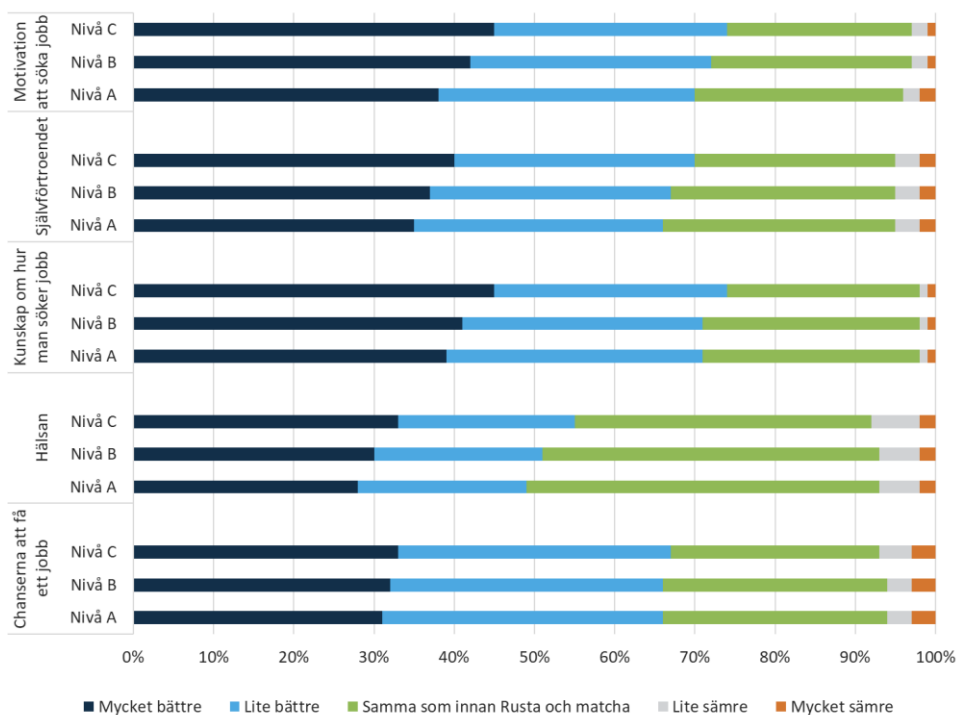
	(1)	(2)	(3)	(4)
Nivå i Rusta och matcha (ref: C)				
A	-0,024** (0,010)		-0,015 (0,010)	-0,010 (0,010)
B	-0,007 (0,007)		-0,003 (0,007)	-0,001 (0,007)
Kvinna	0,001 (0,006)	0,000 (0,007)	0,001 (0,007)	-0,001 (0,007)
Ålder (ref: över 55 år)				
18-24	-0,030* (0,017)	-0,060*** (0,018)	-0,058*** (0,018)	-0,052*** (0,018)
25-39	0,022*** (0,008)	-0,013 (0,009)	-0,012 (0,009)	-0,010 (0,009)
40-55	0,002 (0,007)	-0,024*** (0,008)	-0,023*** (0,008)	-0,021*** (0,008)
Födelseregion (ref: Norden)				
Europa	0,085*** (0,010)	0,083*** (0,010)	0,083*** (0,010)	0,072*** (0,011)
Världen	0,076*** (0,007)	0,071*** (0,008)	0,069*** (0,008)	0,053*** (0,009)
Utbildning (ref: grundskola)				
Gymnasium	-0,016** (0,008)	0,006 (0,008)	0,007 (0,008)	0,008 (0,008)
Eftergymnasial	-0,083*** (0,008)	-0,075*** (0,008)	-0,073*** (0,008)	-0,066*** (0,008)
Funktionsnedsättning	-0,081*** (0,012)	-0,064*** (0,013)	-0,067*** (0,013)	-0,064*** (0,013)
Tid som arbetslös / i program under senaste 5 åren (år)	0,005* (0,003)	0,001 (0,003)	0,001 (0,003)	0,000 (0,003)
Tid i Rusta och matcha (mån)	0,003*** (0,001)	0,003*** (0,001)	0,003*** (0,001)	0,003*** (0,001)
Bostadsort (ref: storstad)				
Mellanstor stad	0,019*** (0,007)	0,020*** (0,007)	0,021*** (0,007)	0,032*** (0,008)
Mindre stad	0,010 (0,011)	0,019* (0,011)	0,021* (0,011)	0,034*** (0,011)
Landsbygd	0,011 (0,017)	0,021 (0,017)	0,022 (0,017)	0,031* (0,018)
Analys (antal regressioner)	Bivariat (9)	Multivariat (1)	Multivariat (1)	Multivariat (1)
Väl avvägda aktiviteter, andel	0,82	0,82	0,82	0,82
Inkl. kontroll för leverantör?	Nej	Nej	Nej	Ja
R ²	-	0,02	0,02	0,05
Observationer	15 468	15 468	15 468	15 468

Not: Linjära regressionsanalyser (robusta standardfel i parentes) viktade för att ta hänsyn till eventuella skevheter i bortfall utifrån bakgrundsegenskaper. Kodning av utfall: I vilken grad är aktiviteter anpassade till deltagarens behov? Mycket/ganska hög grad=1; Låg grad/inte alls=0. Modell (1) visar resultaten från nio separata analyser utan kontroller för övriga variabler. Modell (2)–(4) redovisar multivariata analyser. ***, ** och * anger signifikans på 99, 95 respektive 90 procents säkerhetsnivå.

6.3 Har tiden i Rusta och matcha varit utvecklande?

För att få en bild av hur Rusta och matcha hjälper deltagarna har vi frågat dem om vad de tänker har förändrats efter att de påbörjade matchningstjänsten, med fokus på motivation och kunskaper i att söka arbete, självförtroende och hälsa, samt övergripande om deras möjligheter att få ett jobb. Aktiviteterna i programmet kan på olika sätt påverka de här aspekterna och hjälpa deltagarna att lämna arbetslösheten. Här är det alltså deltagarna själva som bedömer om tiden i programmet har varit utvecklande för dem. Några motsvarande frågor har inte ställts till andra arbetssökande i JOB.

Figur 9 Hur bedömer deltagarna i Rusta och matcha sin situation idag i jämförelse med tiden innan Rusta och matcha?

Not: Antalet svar inom respektive nivå i Rusta och matcha: (A) 2 737–2 789, (B) 6 541–6 662 och (C) 7 084–7 247.

Det övergripande intrycket är att deltagarna i Rusta och matcha har en positiv bild av hur deras situation utvecklats. Figur 9 visar för samtliga tre nivåer att minst 70 procent tycker att motivationen och kunskaperna om hur man söker arbete har förbättrats sedan de började hos en fristående leverantör. Nästan lika många menar att självförtroendet och sannolikheten att få ett arbete har stärkts,

omkring 65 procent. Många tycker även att deras hälsa har förbättrats, ca 50 procent. Genomgående är det få som upplevt en försämring över tid. Ett tydligt mönster är att deltagare i nivå A (de med bäst förutsättningar på arbetsmarknaden) i minst utsträckning upplevt en förbättring och deltagare i nivå C (de med sämst förutsättningar på arbetsmarknaden) i störst utsträckning tycker att situationen har blivit bättre.

6.4 Förtroende

Det är viktigt att det finns en förtroendefull relation mellan deltagarna i Rusta och matcha och de fristående aktörerna, inte minst eftersom insatsen i hög grad handlar om att motivera, stötta och att bidra med information på olika sätt. Förtroende, i form av en tillit bland deltagarna om att de som genomför insatsen har goda intentioner, gör sitt bästa och försöker uppfylla sina utfästelser, kan få relationen att fungera enklare. Om de arbetssökande i stället är skeptiska och betraktar leverantörerna med misstänksamhet försvåras genomförandet av Rusta och matcha. Tabell 19 visar svaren på frågor om de arbetssökandes förtroende för handledaren hos den fristående aktören och för Arbetsförmedlingen. Frågan om Arbetsförmedlingen har också besvarats av deltagare i JOB som inte är med i Rusta och matcha.

Förtroendet för handledarna framstår i genomsnitt som stort. Hela 77 procent svarar att de har ett ganska eller mycket stort förtroende för hur arbetet utförs och bara 8 procent har ganska eller mycket litet förtroende. Förtroendet för Arbetsförmedlingen som myndighet är också förhållandevis stort: nästan 6 av 10 har ett stort förtroende och bara 2 av 10 har ett litet förtroende. Förtroendet för förmedlingen är emellertid tydligt lägre än förtroendet för handledaren. I gruppen övriga JOB-deltagare är tilliten sämre, till exempel har nästan en tredjedel litet förtroende för Arbetsförmedlingen.

Tabell 19 Förtroendet för handledare hos fristående aktörer och för Arbetsförmedlingen (andel i procent)

	Rusta och matcha		JOB
	Handledare	Arbetsförmedlingen	Arbetsförmedlingen
Mycket stort	46	30	18
Ganska stort	31	29	23
Varken stort eller litet	15	23	26
Ganska litet	5	9	15
Mycket litet	3	9	17
Totalt	100	100	100
Antal svar	16 790	16 779	11 055

Frågan om tillit har även analyserats utifrån nivåindelningen. Resultaten återfinns i bilaga (Tabell A3). Det övergripande intrycket är att skillnaderna mellan nivåerna är små. Det finns dock en viss tendens till att de som tillhör nivå C, det vill säga de med sämst förutsättningar på arbetsmarknaden, har ett något större förtroende för Arbetsförmedlingen.

Tabell 20 och Tabell 21 visar regressionsanalyser där vi skattar sannolikheten för att deltagarna i Rusta och matcha har (ganska/mycket) högt förtroende för sin handledare respektive Arbetsförmedlingen.

I jämförelse med de flesta tidigare analyserna framstår sambanden mellan bakgrundsfaktorer och förtroendet för handledare som något svagare enligt resultaten i Tabell 20. I genomsnitt verkar emellertid förtroendet för handledarna vara mindre bland arbetssökande med en funktionsnedsättning, de med högre utbildning, de som är födda i Norden⁵² och yngre arbetssökande. Vi ser också att förtroendet för handledaren är något högre bland deltagare i Rusta och matcha som har varit länge i tjänsten.

---

⁵² Resultat som redovisas i Tabell A5 (H) indikerar att det är kvinnor födda utanför Norden som har högre förtroende för handledaren. Bland män finns det inget samband mellan födelseregion och tillit till handledare.

Tabell 20 Hur relaterar sannolikheten för att deltagare har högt förtroende för handledaren hos leverantören till bakgrundsfaktorer (linjära sannolikhetsmodeller)?

	(1)	(2)	(3)	(4)
Nivå i Rusta och matcha (ref: C)				
A	-0,015 (0,010)		-0,019* (0,010)	-0,014 (0,010)
B	-0,001 (0,007)		-0,006 (0,008)	-0,003 (0,008)
Kvinna	-0,008 (0,007)	-0,007 (0,007)	-0,009 (0,007)	-0,008 (0,007)
Ålder (ref: över 55 år)				
18-24	-0,035** (0,018)	-0,052*** (0,018)	-0,049*** (0,018)	-0,043** (0,018)
25-39	-0,016* (0,009)	-0,030*** (0,010)	-0,029*** (0,009)	-0,026*** (0,009)
40-55	-0,005 (0,008)	-0,014* (0,008)	-0,014* (0,008)	-0,010 (0,008)
Födelseregion (ref: Norden)				
Europa	0,041*** (0,011)	0,039*** (0,008)	0,038*** (0,008)	0,031*** (0,0011)
Världen	0,024*** (0,008)	0,025*** (0,008)	0,023*** (0,008)	0,012 (0,009)
Utbildning (ref: grundskola)				
Gymnasium	0,001 (0,008)	0,008 (0,009)	0,010 (0,009)	0,010 (0,009)
Eftergymnasial	-0,033*** (0,009)	-0,034*** (0,009)	-0,032*** (0,009)	-0,028*** (0,009)
Funktionsnedsättning	-0,064*** (0,012)	-0,062*** (0,013)	-0,066*** (0,013)	-0,064*** (0,013)
Tid som arbetslös / i program under senaste 5 åren (år)	0,002 (0,003)	-0,004 (0,003)	-0,005 (0,003)	-0,005* (0,003)
Tid i Rusta och matcha (mån)	0,006*** (0,001)	0,006*** (0,001)	0,006*** (0,001)	0,006*** (0,001)
Bostadsort (ref: storstad)				
Mellanstor stad	0,020*** (0,008)	0,025*** (0,008)	0,026*** (0,008)	0,030*** (0,008)
Mindre stad	0,000 (0,011)	0,008 (0,011)	0,009 (0,011)	0,018 (0,012)
Landsbygd	0,014 (0,018)	0,022 (0,019)	0,023 (0,019)	0,027 (0,019)
Analys (antal regressioner)	Bivariat (9)	Multivariat (1)	Multivariat (1)	Multivariat (1)
Högt förtroende handledare, andel	0,78	0,78	0,78	0,78
Inkl. kontroll för leverantör?	Nej	Nej	Nej	Ja
R ²	-	0,01	0,01	0,03
Observationer	16 790	16 790	16 790	16 790

Not: Linjära regressionsanalyser (robusta standardfel i parentes) viktade för att ta hänsyn till eventuella skevheter i bortfall utifrån bakgrundsegenskaper. Kodning av utfall: ganska/mycket stort förtroende=1; varken stort eller litet förtroende, samt ganska litet/mycket litet förtroende=0. Modell (1) visar resultaten från nio separata analyser utan kontroller för övriga variabler. Modell (2)–(4) redovisar multivariata analyser. ***, ** och * anger signifikans på 99, 95 respektive 90 procents säkerhetsnivå.

Tabell 21 Hur relaterar sannolikheten för att deltagare har högt förtroende för Arbetsförmedlingen till bakgrundsfaktorer (linjära sannolikhetsmodeller)?

	(1)	(2)	(3)	(4)
Nivå i Rusta och matcha (ref: C)				
A	-0,056*** (0,012)		-0,009 (0,011)	-0,006 (0,011)
B	-0,036*** (0,036)		-0,011 (0,008)	-0,010 (0,008)
Kvinna	0,012 (0,008)	-0,007 (0,007)	-0,008 (0,007)	-0,007 (0,007)
Ålder (ref: över 55 år)				
18-24	0,081*** (0,020)	0,003 (0,020)	0,003 (0,020)	0,004 (0,019)
25-39	0,177*** (0,010)	0,036*** (0,010)	0,036*** (0,010)	0,034*** (0,010)
40-55	0,121*** (0,009)	0,009 (0,009)	0,009 (0,009)	0,009 (0,009)
Födelseregion (ref: Norden)				
Europa	0,331*** (0,012)	0,301*** (0,013)	0,307*** (0,013)	0,297*** (0,013)
Världen	0,392*** (0,008)	0,353*** (0,009)	0,352*** (0,009)	0,337*** (0,010)
Utbildning (ref: grundskola)				
Gymnasium	-0,168*** (0,010)	-0,053*** (0,009)	-0,053*** (0,009)	-0,051*** (0,009)
Eftergymnasial	-0,178*** (0,010)	-0,113*** (0,009)	-0,112*** (0,009)	-0,102*** (0,009)
Funktionsnedsättning	-0,231*** (0,013)	-0,101*** (0,013)	-0,104*** (0,013)	-0,103*** (0,013)
Tid som arbetslös / i program under senaste 5 åren (år)	-0,008** (0,003)	-0,011*** (0,003)	-0,012*** (0,003)	-0,012*** (0,003)
Tid i Rusta och matcha (mån)	0,005*** (0,001)	0,007*** (0,001)	0,007*** (0,001)	0,007*** (0,001)
Bostadsort (ref: storstad)				
Mellanstor stad	-0,019** (0,009)	-0,011 (0,008)	-0,011 (0,008)	-0,010 (0,009)
Mindre stad	-0,082*** (0,013)	-0,039*** (0,012)	-0,038*** (0,012)	-0,043*** (0,013)
Landsbygd	-0,100*** (0,021)	-0,040* (0,021)	-0,040* (0,021)	-0,043** (0,021)
Analys (antal regressioner)	Bivariat (9)	Multivariat (1)	Multivariat (1)	Multivariat (1)
Högt förtroende AF, andel	0,59	0,59	0,59	0,59
Inkl. kontroll för leverantör?	Nej	Nej	Nej	Ja
R ²	-	0,15	0,15	0,16
Observationer	16 779	16 779	16 779	16 779

Not: Linjära regressionsanalyser (robusta standardfel i parentes) viktade för att ta hänsyn till eventuella skevheter i bortfall utifrån bakgrundssegenskaper. Kodning av utfall: ganska/mycket stort förtroende=1; varken stort eller litet förtroende, samt ganska litet/mycket litet förtroende=0. Modell (1) visar resultaten från nio separata analyser utan kontroller för övriga variabler. Modell (2)–(4) redovisar multivariata analyser. ***, ** och * anger signifikans på 99, 95 respektive 90 procents säkerhetsnivå.

När vi skattar motsvarande regressioner men med tilliten till Arbetsförmedlingen som utfall finner vi mycket starkare samband. Tabell 21 visar till exempel att

sannolikheten för att den arbetssökande har ett högt förtroende för Arbetsförmedlingen är ca 30 procentenheter högre bland arbetssökande födda utanför Norden relativt de som är födda i Norden. Det finns också stora skillnader beroende på utbildningsnivå, där högutbildade i genomsnitt har mycket lägre förtroende för förmedlingen än vad lågutbildade har. En annan grupp där tilliten till Arbetsförmedlingen är klart lägre är bland de som har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Det finns också indikationer på att förtroendet för Arbetsförmedlingen är lite lägre i mindre städer och på landsbygden. Slutligen ser det ut som att de som har deltagit i Rusta och matcha under längre tid i genomsnitt har högre tillit till Arbetsförmedlingen.

6.5 Sammanfattning

Den generella bilden är att deltagarna i Rusta och matcha är nöjda. Till exempel menar ca 70 procent att mängden möten är lagom och 75 procent upplever att insatserna är anpassade till vad de behöver. Det är också runt 70 procent som säger att deras motivation att söka jobb och deras kunskaper om att söka jobb har förbättrats sedan den påbörjade matchningstjänsten. Tilliten till handledarna, men i regel även till Arbetsförmedlingen, är hög. I jämförelse med arbetssökande som inte deltar i Rusta och matcha, utan i stället deltar i JOB, är attityderna genomgående mer positiva. De positiva attityderna bör i huvudsak tolkas som något positivt, men som vi noterat i inledningen av avsnitt 6 kan det vara problematiskt om det är så att nöjdheten kommer sig av att handledarna tänjer på regler eller ställer väldigt låga krav på de arbetssökande. Våra analyser ger inga svar på de bakomliggande orsakerna till deltagarnas attityder.

Vi finner betydande variationer i materialet. En fjärdedel av deltagarna vill exempelvis ha mer möten och nästan 40 procent tycker att stöttningen från Arbetsförmedlingen har varit för liten under tiden i tjänsten. Det är också 35 procent som menar att deras chanser att få ett arbete inte har förbättrats sedan Rusta och matcha påbörjades.

Nivåindelningen i Rusta och matcha kan inte förklara variationerna i någon betydande utsträckning. Bland andra faktorer är ursprungsregion och utbildning viktiga: kritiken är större bland de som är födda i Norden och bland högutbildade. Arbetssökande med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga riktar också i högre grad än andra kritik mot Rusta och matcha.

7 Avslutande diskussion

Inom ramen för Rusta och matcha anordnar fristående leverantörer matchningsinsatser för ett stort antal arbetssökande – personer som ofta har stora svårigheter

att hitta jobb på egen hand. I den här rapporten har vi kartlagt Rusta och matcha utifrån en enkät med deltagare i tjänsten. Vi har presenterat ett stort antal analyser och en mängd resultat, och i avsnitt 4.3, 5.5 och 6.5 sammanfattas våra huvudsakliga iakttagelser om hur leverantörsvalet går till, vad tjänsten innehåller i praktiken och vad deltagarna tycker om den service som de får hos de fristående leverantörerna.

Det finns metodologiska utmaningar i alla studier. I den här studien är det viktigt att inte glömma bort att analyserna bygger på uppgifter som deltagarna själva har lämnat och att det dessutom finns ett stort bortfall i enkäten. I rapporten har vi fört resonemang om, och på olika sätt försökt att minimera, osäkerheterna, och vår bedömning är trots allt att analyserna troligen ger en rättvisande bild av vad som händer inom ramen för Rusta och matcha.

Det generella intrycket är att matchningstjänsten fungerar relativt väl sett utifrån deltagarnas perspektiv. De allra flesta säger att de kunnat göra informerade leverantörsväl på egen hand. Det anordnas relevanta insatser inom matchningstjänsten som deltagarna i normalfallet tycker är värdefulla och anpassade efter deras behov, och arbetssökandet är i de flesta fall förhållandevis aktivt. Det tycks i regel finnas en förtroendefull relation mellan deltagare och handledare. I rapporten har vi i flera sammanhang jämfört enkätsvar från deltagare i Rusta och matcha med svar på motsvarande frågor bland arbetsökande som är inskrivna i Jobb- och utvecklingsgarantin (JOB) utan att delta i matchningstjänsten. Bilden som framträder är mer positiv i Rusta och matcha än i JOB. Det är dock viktigt att komma ihåg att deltagargrupper och upplägg i Rusta och matcha och JOB skiljer sig åt. Således ska resultaten inte åberopas som ett direkt stöd för att insatser i Rusta och matcha är mer ändamålsenliga än insatser inom JOB.

Vissa resultat som framkommer i rapporten är att betrakta som något mer oroväckande eller av andra skäl särskilt intressanta att uppmärksamma. Resten av den här avslutande diskussionen ska ägnas åt några av dessa.

En första aspekt att reflektera över handlar om mötesfrekvensen i Rusta och matcha. Regleringen av vad matchningstjänsten ska innehålla är begränsad, men något som är obligatoriskt är att den arbetssökande ska träffa sin handledare för ett personligt möte åtminstone varannan vecka. Resultaten i vår enkät tyder på att kravet för relativt många deltagare inte uppfylls fullt ut: ungefär 2–3 av 10 deltagare träffar sin handledare mer sällan. I vissa grupper av arbetssökande handlar det om ännu färre som har möten minst var fjortonde dag, exempelvis unga vuxna under 25 år som är födda i Sverige och som deltagit i insatserna under en längre tid. Givet hur regelverket ser ut – och givet att det finns forskningsstöd för att den här typen av möten kan öka jobbchanserna för dem

som söker arbete (se t.ex. Cheung m.fl. 2019) – är resultaten värda att fästa särskild uppmärksamhet vid i det fortsatta utvecklingsarbetet av matchnings-tjänster för arbetssökande.

Det går också att fundera över aktivitetsnivån hos leverantörerna. Våra analyser, och i än högre grad analyser av Arbetsförmedlingen (2023b), indikerar att de organiserade aktiviteterna hos leverantörerna täcker en mindre del av de arbetssökandes arbetsutbud. Det finns vissa osäkerheter vid tolkningen av resultaten, men mycket talar för att deltagarna lägger i genomsnitt mindre än en timme per dag på organiserade aktiviteter. Troligen är siffran lägre än så. Det innebär att det i hög grad är upp till de arbetssökande själva att på egen hand söka jobb. Det är inte nödvändigtvis orimligt och det finns ingenting som tyder på att deltagarna skulle haft mer omfattande aktiviteter om insatserna exempelvis organiserats av Arbetsförmedlingen. Regelverket ger dessutom leverantörerna stor frihet att bestämma på vilket sätt och hur ofta insatser anordnas. Likväl är det viktigt att förstå att det är så här tjänsten går till i praktiken.

Skillnaderna mellan olika grupper av arbetssökande är tydliga när det kommer till aktivitetsnivån. Att aktiviteterna i genomsnitt är mer omfattande för lågutbildade och för personer födda utanför Norden kan framstå som befogat. Däremot är det mindre uppenbart att kvinnor och arbetssökande med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga i genomsnitt ska ha mindre omfattande aktiviteter, vilket våra analyser tyder på.

Ett huvudresultat i rapporten är att det finns förvånansvärt små skillnader mellan enkätsvaren beroende på om den arbetssökande tillhör nivå A, B eller C i Rusta och matcha. Nivåindelningen, som genereras av Arbetsförmedlingens profileringsmodell, bygger på den arbetssökandes ställning på arbetsmarknaden och avgör ersättningen till leverantörerna. Personer i nivå C förväntas ha svårast att finna jobb och genererar följaktligen högst leverantörsersättning. En tolkning av resultaten är att nivåindelningen har lyckats skapa incitament för leverantörerna att erbjuda en tjänst som jämnar ut servicen – utan fördelningsmodellen hade kanske leverantörerna anordnat sämre eller enklare insatser för personer i nivå C?⁵³ Å andra sidan innebär dagens system att deltagare i nivå C inte får en mer utvecklad service än deltagare i nivå A och B. Om intentionen med Rusta och matcha är att mest energi ska läggas på nivå-C-deltagare tycks detta inte återspegla sig i praktiken. Ett resultat som vi har noterat är också att

---

⁵³ I forskningslitteraturen talar man om risken för att klienter som har svårigheter att få jobb ”parkerar” av fristående leverantörer, det vill säga att de erbjuds mindre och enklare service eftersom sannolikheten att de ska få ett arbete ändå är liten. I stället kan leverantörerna välja att fokusera på enklare fall där utsikterna för ett framgångsrikt utfall är bättre (se t.ex. Crépon 2018). Genom att erbjuda högre ersättning för svåra fall ges leverantörerna tydligare ekonomiska incitament att inte prioritera ned svårare fall.

deltagare i nivå C i något högre grad än andra skulle vilja ha mer kontakt med handledaren.

Vad som i sammanhanget ska betonas är att vi finner ganska stora variationer i enkätsvaren som är kopplade till andra faktorer än nivå i Rusta och matcha. Framför allt ser vi att arbetssökande som är födda utanför Norden är mindre aktiva vid valet av leverantör, får mer insatser, är nöjdare med vad de får och vill ha ännu mera hjälp av leverantörerna. Utbildning spelar också roll såtillvida att högutbildade får mindre hjälp och är mer kritiska, samtidigt som de i större utsträckning gör egna leverantörsväl och söker arbeten aktivt. Vi ser också att deltagare i Rusta och matcha med en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga i flera sammanhang ger uttryck för en mer negativ syn på matchningstjänsten än vad andra deltagare gör.

Det krävs ytterligare analyser om vi ska förstå hur det kommer sig att Arbetsförmedlingens profileringsmodeller, och därmed leverantörsersättningarna, har så svaga samband med de enkätsvar som vi får av deltagarna, samtidigt som flera bakgrundsfaktorer som ingår i profileringsmodellerna har så stor betydelse. Detta lämnar vi till framtida studier att reda ut. Rent allmänt är analyser av det AI-baserade profileringsverktyget ur olika perspektiv värdefulla, eftersom den typen av tekniska innovationer får en allt större betydelse inom det arbetsmarknads-politiska området såväl som inom välfärdsstaten generellt.

Många andra aspekter av Rusta och matcha behöver också studeras. I den här rapporten har vi använt breda penseldrag och fokuserat på frågor där en deltagarenkät kan bidra med svar. Det går att gräva djupare: Hur fungerar leverantörsmarknaden i olika delar av landet? Vilka variationer finns i leverantörernas arbetsmetoder? Vilka arbetsmarknadseffekter har matchningstjänsten? Fungerar den bättre hos vissa leverantörer eller för vissa grupper? Och är det en kostnadseffektiv insats? Ersättningssystemets konsekvenser är en annan infallsvinkel som förtjänar uppmärksamhet. Listan på viktiga frågeställningar att besvara är lång innan pusslet om vad som händer hos privata leverantörer av arbetsmarknadsinsatser inom Rusta och matcha har lagts färdigt.

Referenser

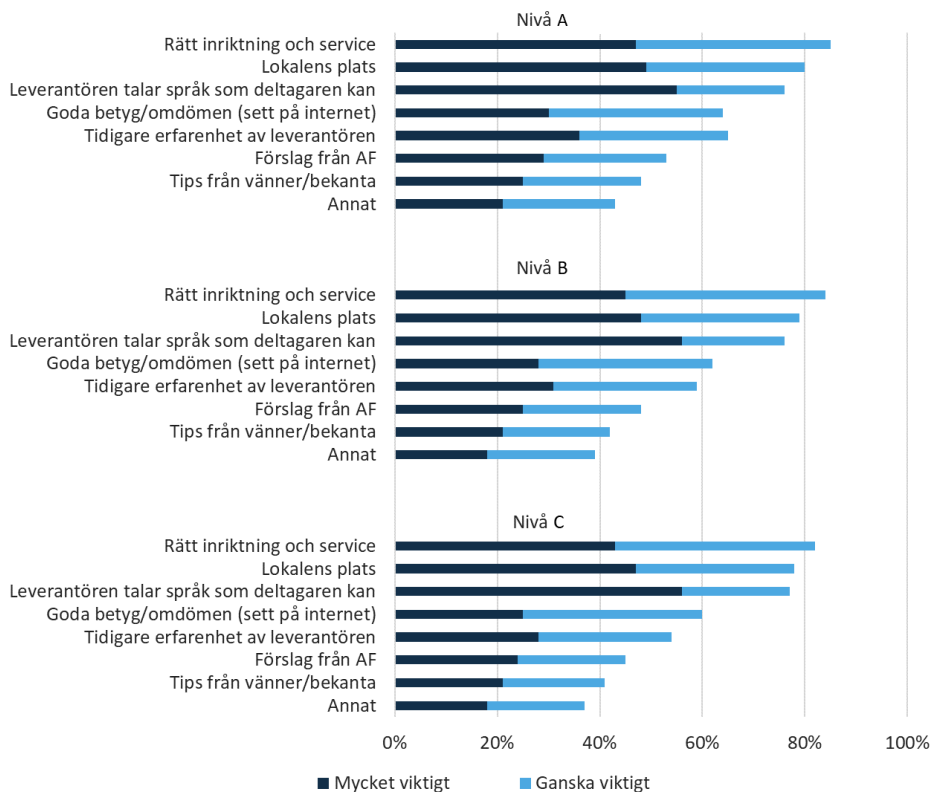
- Arbetsförmedlingen (2021a) ”Upphandling Kundval rusta och matcha”, Förfrågningsunderlag, dnr Af-2021/0076 0034, Arbetsförmedlingen, Solna.
- Arbetsförmedlingen (2021b) ”Effektutvärdering av tjänsten stöd och matchning Återrapportering regleringsbrev 2021”, Arbetsförmedlingen, Solna.
- Arbetsförmedlingen (2021c), ”Träffsäkerheten i bedömningen av arbetssökande. En jämförelse av arbetsförmedlare och ett statistiskt bedömningsstöd”, Arbetsförmedlingen, Solna.
- Arbetsförmedlingen (2022a) ”Arbetsmarknadspolitiska program 2021. Arbetsförmedlingens återrapportering 2022”, dnr Af-2022-00060543, Arbetsförmedlingen, Solna.
- Arbetsförmedlingen (2022b) ”ESF-projekt Kundval rusta och matcha. Slutrapport”, Arbetsförmedlingen, Solna.
- Arbetsförmedlingen (2022c) ”Utvecklade matchningstjänster. Återrapportering regleringsbrev 2022”, dnr Af-2022/00290760, Arbetsförmedlingen, Solna.
- Arbetsförmedlingen (2023a) ”FAQ om förfrågningsunderlag för rusta och matcha 2” Hämtat från www.arbetsformedlingen.se 2023-01-26.
- Arbetsförmedlingen (2023b) ”Utvecklade matchningstjänster. Återrapportering regleringsbrev 2023.” dnr Af-2023/00810110, Arbetsförmedlingen, Solna.
- Assadi, A. och M. Lundin (2018), ”Street-level bureaucrats, rule-following and tenure: How assessment tools are used at the front line of the public sector”, *Public Administration* 96(1):154–170.
- Bennmarker, H., E. Grönqvist och B. Öckert (2013), ”Effects of outsourcing employment services: evidence from a randomized experiment”, *Journal of Public Economics* 98:68–84.
- Bennmarker, H., M. Lundin, T. Mörtlund, K. Sibbmark, M. Söderström och J. Vikström (2021), ”KROM – erfarenheter från en ny matchningstjänst med fristående leverantörer inom arbetsmarknadspolitiken” Rapport 2021:7, IFAU, Uppsala.
- Cheung, M., J. Egebark, A. Forslund, L. Laun, M. Rödin och J. Vikström (2019), ”Effekter av förstärkta förmedlingsinsatser. Lärdomar från en försöksverksamhet”, Rapport 2019:27, IFAU, Uppsala.

- Crépon, B. (2018), "Private providers of labor market services: a review of the evidence" i L. Calmfors och A. Bergström (red.), *Framtidens arbetsförmedling*, Fores, Stockholm.
- Larsson, J. K. (2021), "Arbetsförmedlingens arbete med jämställd arbetsmarknadsetablering – analys och bedömning av möjliga åtgärder. Bilaga (2021-01-25) till delredovisning av *Kommissionen för jämställda livsinkomster*, Statens offentliga utredningar, Stockholm.
- Liljeberg, L, S. Martinson, och J. Thelander (2013), "Jobb- och utvecklingsgarantin – Vilka deltar, vad gör de och vart leder det?" Rapport 2013:12, IFAU, Uppsala.
- Lundin, M. (2011), "Marknaden för arbetsmarknadspolitik: om privata komplement till Arbetsförmedlingen", Rapport 2011:13, IFAU, Uppsala.
- Martinson, S. och K. Sibbmark (2010), "Vad gör de i jobb- och utvecklingsgarantin?", Rapport 2010:15, IFAU, Uppsala.
- Riksrevisionen (2020) "Stöd och matchning – ett valfrihetssystem för arbetssökande", RIR 2020:13, Riksdagens interntryckeri, Stockholm.
- Sibbmark, K, M. Söderström, och O. Åslund (2016), "Marknadsmekanismer i teori och praktik – erfarenheter från etableringslotsarna" Rapport 2016:19, IFAU, Uppsala.
- SOU 2019:3, *Effektivt, tydligt och träffsäkert – det statliga åtagandet för framtidens arbetsmarknad*, Norstedts Juridik, Stockholm.
- van Den Berg, G. J., M. Kunaschk, J. Lang, G. Stephan och A. Uhlendorff (2023), "Predicting re-employment: machine learning versus assessments by unemployed workers and by their caseworkers", Working paper 2023:22, IFAU, Uppsala.

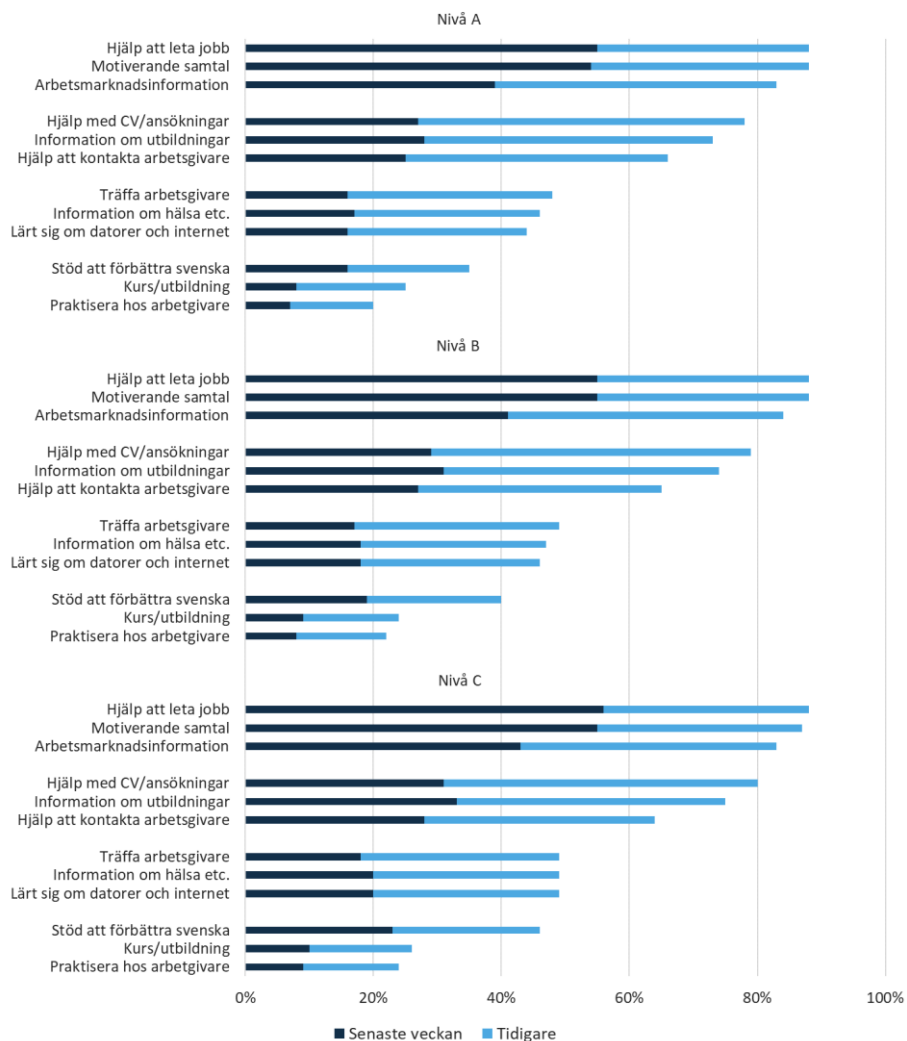

Bilaga. Extra tabeller och figurer

Figur A1 Deltagarnas motiv till val av leverantör, per nivå i Rusta och matcha

Figur A2 Aktiviteter i Rusta och matcha, per nivå

Tabell A1 Efterfrågan på möten med handledare bland deltagare i Rusta och matcha, utifrån nuvarande mötesfrekvens (%)

	Fysiska/digitala möten minst varannan vecka?	
	Nej	Ja
Vill ha mycket mer kontakt	13	16
Vill ha lite mer kontakt	16	12
Lagom som det är idag	61	67
Vill ha lite mindre kontakt	6	4
Vill ha mycket mindre kontakt	4	1
Totalt	100	100
Antal observationer	2 950	13 414

Tabell A2 Benägenheten att tacka ja till olika typer av jobberbjudanden, per nivå i Rusta och matcha (%)

<i>Tacka ja till ett jobb om det innebär att...</i>	Nivå A	Nivå B	Nivå C
<i>... du måste jobba helger och kvällar?</i>			
Ja, absolut	53	51	49
Ja, kanske	30	29	30
Nej, troligen inte	10	12	11
Nej, absolut inte	7	8	10
<i>... du måste flytta?</i>			
Ja, absolut	17	15	17
Ja, kanske	24	23	22
Nej, troligen inte	27	28	27
Nej, absolut inte	32	34	34
<i>... det tar 1 timme att resa till arbetsplatsen?</i>			
Ja, absolut	44	44	46
Ja, kanske	36	36	32
Nej, troligen inte	14	14	14
Nej, absolut inte	6	6	7
<i>... du måste börja jobba inom två veckor?</i>			
Ja, absolut	80	80	80
Ja, kanske	17	17	17
Nej, troligen inte	2	2	2
Nej, absolut inte	1	1	1

Tabell A3 Förtroende för handledare hos fristående aktör och för Arbetsförmedlingen bland deltagare i Rusta och matcha, per nivå (%)

	Handledare			Arbetsförmedlingen		
	Nivå A	Nivå B	Nivå C	Nivå A	Nivå B	Nivå C
Mycket stort	44	46	48	28	29	33
Ganska stort	32	32	30	27	29	29
Varken stort eller litet	16	15	15	25	24	21
Ganska litet	5	4	4	10	9	9
Mycket litet	3	3	3	10	9	8
Totalt	100	100	100	100	100	100
Antal svar	2 802	6 704	7 284	2 803	6 700	7 276

Tabell A4 För vilka deltagare i Rusta och matcha var Arbetsförmedlingens förslag om leverantör viktigt för valet (linjära sannolikhetsmodeller)?

	(1)	(2)	(3)
Nivå i Rusta och matcha (ref: C)			
A	-0,093*** (0,013)		-0,014 (0,011)
B	-0,050*** (0,009)		0,003 (0,009)
Kvinna	0,034*** (0,009)	0,017** (0,008)	0,016** (0,008)
Ålder (ref: över 55 år)			
18-24	0,142*** (0,023)	0,055** (0,021)	0,058** (0,021)
25-39	0,225*** (0,011)	0,034*** (0,011)	0,036*** (0,011)
40-55	0,148*** (0,010)	-0,000 (0,009)	0,001 (0,009)
Födelseregion (ref: Norden)			
Europa	0,386*** (0,014)	0,380*** (0,012)	0,379*** (0,014)
Världen	0,512*** (0,009)	0,478*** (0,009)	0,477*** (0,009)
Utbildning (ref: grundskola)			
Gymnasium	-0,237*** (0,011)	-0,084*** (0,009)	-0,083*** (0,010)
Eftergymnasial	-0,247*** (0,011)	-0,149*** (0,010)	-0,149*** (0,010)
Funktionsnedsättning	-0,201*** (0,014)	-0,036*** (0,013)	-0,037*** (0,013)
Tid som arbetslös / i program under senaste 5 åren (år)	0,005 (0,004)	0,009*** (0,003)	0,009*** (0,003)
Bostadsort (ref: storstad)			
Mellanstor stad	0,026*** (0,010)	0,027*** (0,009)	0,027*** (0,009)
Mindre stad	-0,033** (0,014)	0,022* (0,013)	0,028* (0,013)
Landsbygd	-0,059** (0,024)	0,007 (0,021)	0,008 (0,021)
Analys (antal regressioner)	Bivariat (8)	Multivariat (1)	Multivariat (1)
AF:s förslag viktigt, andel	0,51	0,51	0,51
R ²	-	0,24	0,24
Observationer	13 927	13 927	13 927

Not: Linjära regressionsanalyser (robusta standardfel i parentes) viktade för att ta hänsyn till eventuella skevheter i bortfall utifrån bakgrundsegenskaper. Kodning av utfall: 0=Arbetsförmedlingens förslag var inte relevant/inte alls viktigt/inte särskilt viktigt/inte alls viktigt; 1=Arbetsförmedlingens förslag var ganska/mycket viktigt. Modell (1) visar resultaten från åtta separata analyser utan kontroller för övriga variabler. Modell (2)–(3) redovisar multivariata analyser. ***, ** och * anger signifikans på 99, 95 respektive 90 procents säkerhetsnivå.

Tabell A5 Svarsskillnader beroende på födelseregion, separata skattningar för kvinnor och män

	Kvinnor	Män
A. Var informationen om leverantörer tillräcklig (Tabell 5)?		
Europa vs. Norden	0,146*** (0,015)	0,145*** (0,016)
Världen vs. Norden	0,139*** (0,013)	0,131*** (0,012)
B. Sannolikheten att göra eget val av leverantör (Tabell 6)?		
Europa vs. Norden	-0,090*** (0,014)	-0,077*** (0,010)
Världen vs. Norden	-0,126*** (0,011)	-0,089*** (0,010)
C. Sannolikheten att i normalfallet ha möte minst var 14:e dag (Tabell 8)?		
Europa vs. Norden	0,089*** (0,015)	0,115*** (0,014)
Världen vs. Norden	0,111*** (0,012)	0,121*** (0,011)
D. Sannolikheten att ha haft ett möte på minst 30 min senaste 14 dagar (Tabell 9)?		
Europa vs. Norden	0,001 (0,018)	0,053** (0,018)
Världen vs. Norden	0,007 (0,015)	0,053*** (0,013)
E. Timmar till aktiviteter senaste veckan (Tabell 11)?		
Europa vs. Norden	1,040*** (0,274)	1,210*** (0,296)
Världen vs. Norden	1,392*** (0,215)	1,922*** (0,208)
F. Sannolikheten att efterfråga mer handledarmöten (Tabell 15)?		
Europa vs. Norden	0,076*** (0,015)	0,089*** (0,016)
Världen vs. Norden	0,153*** (0,012)	0,228*** (0,012)
G. Sannolikheten att tycka att aktiviteterna är väl avvägda (Tabell 18)?		
Europa vs. Norden	0,073*** (0,015)	0,069*** (0,015)
Världen vs. Norden	0,055*** (0,012)	0,051*** (0,012)
H. Sannolikheten att ha högt förtroende för handledaren (Tabell 20)?		
Europa vs. Norden	0,046** (0,015)	0,018 (0,016)
Världen vs. Norden	0,021* (0,013)	0,004 (0,012)
I. Sannolikheten att ha högt förtroende för Arbetsförmedlingen (Tabell 21)?		
Europa vs. Norden	0,308*** (0,017)	0,300*** (0,018)
Världen vs. Norden	0,342*** (0,014)	0,335*** (0,013)

Not: Linjära regressionsanalyser (robusta standardfel) skattade separat för kvinnor och män. Se respektive tabell i huvudtexten för definitioner och för utfallens medelvärden. I samtliga fall används de fulla modellspecifikationerna, men endast koefficienter för ursprungsregion redovisas. ***, ** och * anger signifikans på 99, 95 respektive 90 procents säkerhetsnivå.

Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) är ett forskningsinstitut under Arbetsmarknadsdepartementet med placering i Uppsala.

IFAU ska främja, stödja och genom forskning genomföra uppföljningar och utvärderingar.

Uppdraget omfattar effekter av arbetsmarknads- och utbildningspolitik, arbetsmarknadens funktionssätt och arbetsmarknadseffekter av socialförsäkringen.

I rapportserien presenteras såväl IFAU:s forskning som resultat av samarbeten med andra nationella och internationella forskningsorganisationer.

IFAU delar årligen ut bidrag till olika forskningsprojekt, vars resultat publiceras i rapportserien.

Rapporterna kan vara fristående eller publiceras tillsammans med ett Working paper.

Alla IFAU:s publikationer finns på www.ifau.se